

ารา-บุคคลสาธารณะ: เส้นบางๆ ระหว่าง “ข่าว” กับ “การรุกร้าสิทธิ” โดยสื่อมวลชนในธุรกิจบันเทิง

A Star-A Public Figure: The Thin Line between “News” and “Trespasses” by the Mass Media in the Entertainment Business

- รัตนวัติ นาควานิช
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาวารสารศาสตร์
- คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- E-mail: thaituk@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาดุลพินิจของศาลในการตัดสินคดีสื่อมวลชนรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง เพื่อศึกษาขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนซึ่งไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง และเพื่อเปรียบเทียบข้อเสนอแนะนำกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อการป้องกันปัญหาสื่อมวลชนรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

โดยวิธีการศึกษาเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนเพื่อวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผลการวิจัยพอสรุปได้ ดังนี้

1. ดุลพินิจของผู้พิพากษาในการพิจารณาคดีสื่อมวลชนรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นประโยชน์ต่อสื่อมวลชน เพราะกฎหมายไทยยังไม่มีประเด็นพิเศษที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลสาธารณะ กฎหมายไทยคุ้มครองบุคคลสาธารณะเหมือนกับบุคคลธรรมดา และอัตราโทษกรณีสื่อมวลชนรุกร้าสิทธิในคดีต่างๆ เป็นโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา และไม่มีค่าความเสียหายทางจิตใจให้ผู้เสียหาย ประกอบกับกฎหมายมีข้อยกเว้นในการรับผิดชอบของสื่อมวลชน ทำให้ศาลสั่งรอลงอาญาสื่อมวลชนที่กระทำผิด

2. กลุ่มตัวอย่างทั้งสาม มีความเห็นตรงกันว่า ขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง คือ สื่อมวลชนต้องไม่เสนอข่าวเท็จ ไม่บุกรุกที่ส่วนตัว และข้อมูลที่รายงานข่าวต้องมาจากการให้สัมภาษณ์ของบุคคลในแวดวงบันเทิงผู้ตกเป็นข่าวโดยตรง
3. กลุ่มผู้พิพากษาและกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนมีความเห็นตรงกันว่าสื่อมวลชนไม่ควรเสนอเรื่องส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อกิจการสาธารณะ และความสนใจของผู้อ่านบางกลุ่มไม่ถึงเป็นประโยชน์สาธารณะ ในขณะที่กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงมีความเห็นว่าบุคคลในแวดวงบันเทิงต้องยอมรับสถานภาพการเป็นบุคคลสาธารณะและยินยอมให้นำเสนอเรื่องส่วนตัว

คำสำคัญ: การรุกรานสิทธิ ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ละเมิด หมิ่นประมาท รั้งความ สื่อมวลชน บุคคลสาธารณะ การรายงานข่าว

Abstract

The objectives of this study are to analyze the rationale of the court in its adjudication on issues relating to trespass by the media on the rights of people in the entertainment business. The study includes the way of news reporting to avert the problems of trespass by the mass media on the rights of the people in entertainment businesses and to make comparative studies of the recommendations of the entertainment circle news columnists, judges, mass media, and law professors with a view to averting these problems. This study consists of in-depth interview analysis of entertainment news reporters, judges, mass media, and law professors in line with the above-mentioned objectives, the outcome of which may be summarized as follows:

1. The results of the in-depth interviews of judges revealed that the adjudications in the cases involving trespasses of the rights of people in the entertainment business are beneficial to the mass media, because there have not yet been any Thai laws that provide *expressis verbis* for the protection of the rights of public figures or penalties in various cases for trespassing on their rights by the mass media, such as trespasses on the privacy of people, for torts in general, for defamations and for nuisance, which are misdemeanors both in civil and penal cases. Thai law does not provide for the compensation for grievances of the injured persons but it does provide for some exceptions of liability by the mass media. Consequently, the Court often suspends the punishments of indicted mass media participants.

2. The groups of entertainment news reporters, judges, mass media, and law professors are unanimous in characterizing news reporting that does not trespass on the rights of people in entertainment business are that mass media must not report false news, trespass on personal privacy and the facts reported must derive directly from interviews of the persons in the entertainment circle in the news.
3. Groups of judges, mass media, and law professors are unanimous that the mass media should not exploit personal affairs of people in the entertainment business, which are not beneficial to the public interests, and that the interest of some groups of readers is not regarded as being beneficial to the public interest. Whereas the circle of the entertainment news reporters is of the opinion that the people in entertainment business should accept their public figure status and consequently consent to the reporting of news of their personal affairs, given that the readers wish to know about the activities of people in the entertainment world.

Keywords: Trespass, Privacy, Tort, Defamation, Nuisance, Mass Media, Public Figure, News Reporting

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ยุคสังคมข้อมูลข่าวสาร คนคาดหวังให้สื่อมวลชนสนองตอบด้านข้อมูลข่าวสารให้รวดเร็วและหลากหลายมากขึ้น บ่อยครั้งที่เกิดปัญหาสื่อมวลชนใช้เสรีภาพที่มีอยู่เกินขอบเขตและรุกรานสิทธิต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะการรุกรานสิทธิต่อบุคคลสาธารณะ (Public Figure) ซึ่งหมายถึงบุคคลที่อยู่ในความสนใจของสาธารณชนทั่วไป ซึ่งบุคคลประเภทนี้ถือได้ว่าได้สละสิทธิที่จะดำเนินชีวิตโดยปราศจากการสังเกตของสื่อมวลชน และจะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายในความเป็นส่วนตัวน้อยกว่าบุคคลทั่วไป (อนุชา ทิรคานนท์, 2544: 19)

บุคคลสาธารณะอาจเป็นบุคคลที่มีหน้าที่การงานที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนส่วน

ใหญ่ในสังคม เช่น นักการเมือง ข้าราชการ นักธุรกิจชื่อดัง หรืออาจเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง (Celebrities) เช่น นักกีฬา ดารา นักแสดง นักร้อง ศิลปิน นายแบบ นางแบบ เป็นต้น

บุคคลที่มีชื่อเสียง (Celebrities) ซึ่งสื่อมวลชนมักรุกรานสิทธิ คือ บุคคลในแวดวงบันเทิง เช่น นักแสดง นักร้อง ศิลปิน นายแบบ นางแบบ ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการที่ชาวบ้านเทิงได้รับความนิยมในสายตาผู้รับสาร ประกอบกับชาวบ้านเทิงมักเป็นเรื่องราวของบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการบันเทิงทั้งในแง่ชีวิตส่วนตัว ครอบครัว และผลงาน รวมทั้งการเสนอข่าวบันเทิงนั้นมีทั้งข้อเท็จจริงตรงไปตรงมา และสำนวนภาษาที่เป็นความคิดเห็นของผู้สื่อข่าว นอกจากนี้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น เชนซ์ติงภาพ พาโรบล่า ไมโครโฟน เครื่องดักฟังโทรศัพท์ เครื่อง

บันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพขนาดเล็กซึ่งฝังในอุปกรณ์ต่างๆ กล้องถ่ายภาพที่ไม่ต้องใช้แฟลช คอมพิวเตอร์ ตกแต่งหรือตัดต่อภาพ ฯลฯ ยังเอื้อให้สื่อมวลชน รุกล้ำสิทธิของบุคคลที่ตกเป็นข่าวได้ง่ายขึ้น

สื่อมวลชนรายงานข่าวที่หมิ่นเหม่ต่อการรุกรัลสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงในลักษณะต่างๆ คือ

1. การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล (Privacy Rights) อาทิ เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวซึ่งไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน (Public of Private Facts) การรุกรัลความเป็นส่วนตัวอยู่ส่วนตัว (Intrusion) การแสวงหาประโยชน์จากเรื่องส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิง (Appropriation) หรือการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นเท็จต่อสาธารณะ (False Light)
2. การละเมิด (Tort) เช่น ใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ตกแต่งหรือตัดต่อภาพให้ผิดจากความเป็นจริงหรือบิดเบือนจริง
3. การหมิ่นประมาท (Defamation)
4. ก่อความรำคาญด้วยรูปแบบต่างๆ (Nuisance) เช่น ติดตามสะกดรอย การแอบถ่ายภาพในที่สาธารณะ โทรศัพท์ไปหาตลอดเวลา (เจริญ ภักดีธนากุล, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2549)

เมื่อมีการรุกรัลสิทธิในลักษณะใดลักษณะหนึ่งดังกล่าวข้างต้นแล้ว บุคคลในแวดวงบันเทิงซึ่งเป็นผู้เสียหายมักทักท้วงด้วยวิธีการต่างๆ เช่น ให้สัมภาษณ์ชี้แจง ร้องขอให้สื่อมวลชนแก้ข่าวให้ ชูจะฟ้องร้องหากสื่อมวลชนไม่ยอมแก้ข่าวให้ หรือดำเนินคดีโดยการฟ้องร้องฐานละเมิดหรือฐานหมิ่นประมาท

ส่วนสาเหตุที่สื่อมวลชนรุกรัลสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงนั้นอาจเกิดจากความผิดพลาดในแง่การทำงานของกองบรรณาธิการและผู้สื่อข่าวซึ่งเร่งรีบเขียนข่าวและด่วนสรุปเหตุการณ์จากกระแส

ข่าวลือ โดยไม่ได้สัมภาษณ์แหล่งข่าวบุคคลที่ตกเป็นข่าวโดยตรง หรือตั้งใจเขียนข่าวรุกรัลสิทธิเพื่อดึงความสนใจของผู้รับสาร (มยุริญ พองพุดพันธ์, 2544: 52) ทั้งที่สื่อมวลชนก็ทราบดีว่าการรุกรัลสิทธิ นั้นมีความผิดตามกฎหมาย แต่โทษทางกฎหมายที่สื่อมวลชนต้องจ่ายหากมีการฟ้องร้องดำเนินคดีนั้นค่อนข้างต่ำ จึงกลายเป็นสูตรสำเร็จของการกระทำผิดซึ่งยอดขายจากการเสนอข่าวรุกรัลสิทธิคุ้มค่ากับโทษทางกฎหมายที่จะต้องจ่าย (วรพจน์ วัชรวงค์กุล, สัมภาษณ์, 7 มิถุนายน 2549)

จากสภาพที่สื่อมวลชนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับเสรีภาพของวิชาชีพสื่อมวลชน โดยมักเชื่อว่าสื่อมวลชนมีเสรีภาพในการติดตามความเคลื่อนไหวของบุคคลสาธารณะโดยไม่ได้มองถึงสิทธิของปัจเจกชนและมักอ้างการสนองตอบสิทธิการรับรู้ของมวลชนนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนจึงมักรุกรัลสิทธิต่อบุคคลในแวดวงบันเทิงซึ่งบุคคลสาธารณะในกลุ่มที่สื่อมวลชนไม่สามารถอ้างสาธารณประโยชน์ ประกอบกับกฎหมายยังไม่ได้คุ้มครองบุคคลสาธารณะอย่างชัดเจน ผู้วิจัยตระหนักถึงความสมดุลของการใช้เสรีภาพของสื่อมวลชนกับสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง และการป้องกันปัญหาการรุกรัลสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง ซึ่งมีมิติที่น่าสนใจหลายมิติ ผู้วิจัยจึงทำวิจัยเรื่อง “การรุกรัลสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ปรากฏทางสื่อมวลชน” เพื่อหาคำตอบว่า คุณพินิจของศาลในการตัดสินคดีสื่อมวลชนรุกรัลสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง ขอบเขตในรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาสื่อมวลชนรุกรัลสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง และแนวทางการแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกรัลสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของศาลในการพิจารณาคดีสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง
2. เพื่อศึกษาขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนซึ่งไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง
3. เพื่อเปรียบเทียบข้อแนะนำของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการกฎหมาย สื่อสารมวลชนที่มีต่อการป้องกันปัญหาสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำผลการวิจัยมาพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการสื่อข่าวและเขียนข่าวบันเทิงซึ่งสื่อมวลชนยังมีเสรีภาพในการสื่อข่าวและเขียนข่าว แต่ไม่รุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง
2. สามารถนำผลวิจัยเป็นข้อแนะนำต่อบุคคลในแวดวงบันเทิง สื่อมวลชน ศาล และผู้รับสารที่มีต่อการป้องกันปัญหาสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

นิยามศัพท์

สื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง หมายถึง การที่สื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงตามที่กฎหมายคุ้มครอง ซึ่งการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ปรากฏทางสื่อมวลชนในการวิจัยเรื่องนี้ มีดังนี้

1. การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล (Privacy Rights)
  - 1.1 การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวซึ่งไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน (Public of Private

Facts) เช่น ข้อมูลการรักษาพยาบาล การสมรส ความขัดแย้งในครอบครัว กิจกรรมทางเพศ ทางสังคมและเศรษฐกิจของบุคคลในแวดวงบันเทิง

- 1.2 การรุกรานความเป็นส่วนตัว (Intrusion) เช่น การบุกรุกบ้านเรือน การลอบหรือแอบมองโดยกล้องส่องทางไกล การลักลอบบันทึกเทปและบันทึกภาพ การดักฟังการสนทนาหรือโทรศัพท์ โดยปราศจากความยินยอม

- 1.3 การแสวงหาประโยชน์จากเรื่องส่วนตัว (Appropriation) คือ การใช้ชื่อหรือภาพของบุคคลในแวดวงบันเทิงหรืออย่างอื่นทำนองเดียวกันนั้นเพื่อประโยชน์ทางการค้า การโฆษณาสินค้า หรือบริการต่างๆ โดยปราศจากความยินยอม เช่น นำภาพของบุคคลในแวดวงบันเทิงติดหน้าสถานบันเทิง หรือโฆษณาสินค้าทางเพศ

- 1.4 การเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวอันเป็นเท็จต่อสาธารณะ (False Light) คือ การที่สื่อมวลชนพยายามกลั่นกรองเรื่องราว ชื่อ ภาพของบุคคลหรือนำข่าวลือที่เป็นเรื่องส่วนตัวที่ยังไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริงมาเผยแพร่ ทำให้เผยแพร่ข่าวสารผิดจากความเป็นจริง รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงแล้วทำให้บุคคลในแวดวงบันเทิงเสื่อมเสีย เสียทางทำมาหาได้ (Malicious Falsehood) และไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน เช่น การเสนอข่าวลือว่าบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นโรคเอดส์โดยไม่เปิดโอกาสให้บุคคลในแวดวงบันเทิงชี้แจง จนสาธารณชนเชื่อ และส่งผลกระทบต่อการทำงานบุคคลในแวดวงบันเทิง

2. การละเมิด (Tort)

- 2.1 การละเมิดตามมาตรา 420 คือ การกระทำการละเมิดให้บุคคลในแวดวงบันเทิงเสียหาย

ต่อชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือชื่อเสียง เช่น การใช้เทคนิคคอมพิวเตอร์ตกแต่ง หรือตัดต่อภาพให้ผิดจากความเป็นจริงหรือไปเกินจริง ลือมวลงชนเสนอภาพบุคคลหน้าเหมือน ภาพหลุด หรือภาพเปลือยของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ไม่ตั้งใจ เผยแพร่ให้สาธารณชนทราบมาเผยแพร่ เช่น ภาพเปลือยระหว่างที่นางแบบเปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนขึ้นเวทีการแสดง

2.2 การละเมิดต่อชื่อเสียง มาตรา 423 คือ การกล่าวหรือไขข่าวข้อความ อันฝ่าฝืนต่อความจริง และการกระทำนั้นก่อให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียง เกียรติคุณ ทางทำมาหาได้ หรือทางเจริญของบุคคลในแวดวงบันเทิง เช่น การเสนอข่าวเท็จ ทั้งที่เป็นเรื่องส่วนตัวและเรื่องงานของบุคคลในแวดวงบันเทิง

3. การหมิ่นประมาท (Defamation) คือ การเผยแพร่เอกสารหรือบันทึกเทปที่ทำให้บุคคลในแวดวงบันเทิงเสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง แม้เป็นเรื่องจริงแต่หากไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนก็ถือว่ารุกล้ำสิทธิ เช่น เสนอข่าวว่าบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นเมียน้อย เสียเลี้ยงรักร่วมเพศ หรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องงาน เช่น เบี้ยवान โกงค่าแรง เป็นต้น

4. ก่อการรังควานด้วยรูปแบบต่างๆ (Nuisance) คือ การก่อกวนสร้างความรำคาญในลักษณะต่างๆ เช่น การเฝ้าหน้าบ้านเพื่อรอสัมภาษณ์ การแอบถ่ายรูปในที่สาธารณะ ปาปาร์ซี่ที่เฝ้าติดตามหรือโทรศัพท์ไปหาตลอดเวลา

ลือมวลงชนไม่รุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง การที่ลือมวลงชนเสนอข่าวประเด็น ดังต่อไปนี้

1. บุคคลในแวดวงบันเทิงเกี่ยวข้องกับคดีสาธารณะ เช่น บุคคลในแวดวงบันเทิงถูกดำเนินคดี ยาเสพติด บุคคลในแวดวงบันเทิงดำเนินคดีกับคู่กรณีที่แอบนำชื่อหรือรูปของบุคคลในแวดวงบันเทิงไปโฆษณาทางเพศ

2. ลือมวลงชนเสนอข่าวทางลบที่บุคคลในแวดวงบันเทิงให้สัมภาษณ์ด้วยตัวเอง

3. บุคคลในแวดวงบันเทิงทำกิจกรรมมิวสิกวีดิโอบันเทิงซึ่งจงใจเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ เช่น ภาพเปลือยโชว์เต้านมของนางแบบระหว่างเดินแบบ ภาพเปลือยของบุคคลในแวดวงบันเทิงระหว่างการแสดงฉากถูกข่มขืน การถ่ายภาพซ่อนอวัยวะปกปิดต่างๆ ในงานโชว์ตัวซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการแสดง

ประเด็นที่ลือมวลงชนรุกล้ำสิทธิ หมายถึง ลือมวลงชนเสนอเรื่องราวที่ทำให้บุคคลในแวดวงบันเทิงเสื่อมเสีย ดังนี้

1. โป้ เปลือย หรือวาบหวิว คือ ลือมวลงชนเสนอเรื่องราวต่างๆ เช่น พฤติกรรมส่วนตัววาบหวิวในที่สาธารณะ หรือการเป็นนางแบบ นายแบบ หรือรับบทแสดงที่วาบหวิวและไม่เหมาะสม

2. ชู้สาว คือ ลือมวลงชนเสนอเรื่องราวต่างๆ เช่น การแอบแต่งงาน แอบหมั้น หรือแอบจดทะเบียนสมรส พฤติกรรมรักร่วมเพศ-เป็นทอม เป็นดี้ เป็นเกย์ เป็นเลสเบียน เป็นกะเทยแปลงเพศ (สาวประเภทสอง) ชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง (เสือโป้) พฤติกรรมเจ้าชู้ มีคู่ควงไม่ซ้ำ นอกใจแฟน ภรรยา หรือสามี โดยการคบหากับสาว หรือหนุ่มอื่น เป็นเมียน้อย เด็กเลี้ยง หรือนายพลเลี้ยง ชายตัว หรือชุดทองที่บรูโน

ความขัดแย้งภายในครอบครัว (เตียงร้าง) การหย่าร้าง (เตียงหัก) การตั้งครุฑนอกสมรส (ท้องก่อนแต่ง) การเป็นมือที่สาม ปัญหากริ้วการมีลูกภรรยา หรือสามีแล้วแต่ไม่ยอมเปิดเผยให้สังคมรับทราบ พฤติกรรมการล่าสอนทางเพศ ลักลอบพาสาวเข้าโรงแรม เข้าโรงแรมกับผู้ชาย หรือเล่นเซ็กส์หมู่ ความขัดแย้งกัน เพราะ แย่งสาว แย่งหนุ่ม ถูกแฟนข่มขู่ ข่มขู่ผู้หญิง จุดผู้หญิง หรือปล้ำผู้หญิง เกาะผู้หญิงกิน หรือเกาะผู้ชายรวย การใช้ชีวิตคู่ก่อนแต่งงาน การทำแท้ง ทำผู้หญิงท้องแล้วไม่ยอมรับหรือฟันแล้วทิ้ง การถูกแฟนทอดทิ้ง

3. สุขภาพ คือ สื่อมวลชนเสนอเรื่องราวต่างๆ เช่น การเป็นโรคเอดส์ โรคร้าย เกิดอุบัติเหตุ ทำให้เสียโฉม หรือเสียชีวิต

4. การหลอกลวง คือ สื่อมวลชนเสนอเรื่องราวต่างๆ เช่น การแอบทำศัลยกรรม พฤติกรรมชอบสร้างภาพ สร้างข่าว เกาะคนดังหรือผู้มีผลประโยชน์ในวงการบันเทิง เป็นแม่เล้า ปอกลอกและโกงเงินดังแล้วหยิ่ง ทำไสยศาสตร์ หนีทหาร

5. คดีความ เกิดความขัดแย้ง หรือทะเลาะวิวาท คือ สื่อมวลชนเสนอเรื่องราวต่างๆ เช่น มีคดีความ ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น ชกต่อย วินแผลกผู้ใหญ่ของคู่รักไม่พอใจบุคคลในแวดวงบันเทิง การขับรถชนบาดเจ็บ เสียชีวิต หรือขับรถชนคนแล้วหนี

6. การงาน การเงิน หรือเล่นการพนัน คือ สื่อมวลชนเสนอเรื่องราวต่างๆ เช่น เบี้ยวงาน เบี้ยวค่าแรงนักแสดง โกงค่าตัว หรือดันสังกัดไม่พอใจ ทำให้ถูกถอดจากงาน เป็นหนี้สินล้นตัว ธุรกิจแย่ติดการพนัน ร่ำรวยผิดปกติ

7. การเที่ยวกลางคืน ติดหรือค้ายาเสพติด คือ สื่อมวลชนเสนอเรื่องราวต่างๆ เช่น ติดหรือ

ค้ายาเสพติด การดื่มสุรา เที่ยวกลางคืน เมมาแล้วไววาย หรือหลืหญิง

8. การถูกคุกคาม คือ สื่อมวลชนเสนอเรื่องราวต่างๆ เช่น การถูกนำข้อมูล ภาพเปลือย ภาพกิจกรรมทางเพศของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่*ไม่*ตั้งใจเปิดเผยให้สาธารณชนเห็นมาเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต การถ่ายภาพแล้วถูกตกแต่งภาพ (รีทัช) ให้ผิดจากความเป็นจริง เช่น ดูโป๊เกินจริง ภาพบุคคลที่หน้าเหมือนแล้วสื่อมวลชนเสนอข่าวในทางเสื่อมเสียต่อบุคคลในแวดวงบันเทิงตัวจริง บุคคลในแวดวงบันเทิงตกเป็นเหยื่อ เช่น แฟนเพลงขอถ่ายรูปคู่ด้วย หรือขโมยโทรศัพท์มือถือแล้วนำไปสวมอ้างเพื่อทำให้เสียชื่อเสียง ถูกข่มขืน ข่มขู่ ลวนลามทางเพศ หรือพวกโรคริดคุดคุกคาม เช่น โทรศัพท์รบกวน ตามตัว หรือบุกรุกสถานที่ส่วนบุคคล ภาพเปลือยอวัยวะบางส่วนขณะที่บุคคลในแวดวงบันเทิงเดินแฟชั่น หรือภาพเปลือยขณะถ่ายภาพยนตร์หรือถ่ายละคร

9. อื่นๆ คือ สื่อมวลชนเสนอเรื่องราวต่างๆ เช่น มีดวงกินผ้า มีกรรมเก่า

บุคคลในแวดวงบันเทิง หมายถึง บุคคลในแวดวงบันเทิงที่อยู่เบื้องหน้า เช่น ดารา นักแสดง นักร้อง นายแบบ นางแบบ พิธีกร และผู้อยู่เบื้องหลัง เช่น ผู้กำกับการแสดง ผู้ช่วยผู้กำกับการแสดง ผู้เขียนบท ผู้กำกับศิลป์ ผู้อำนวยการสร้าง ผู้ประพันธ์เพลงซึ่งถูกสื่อมวลชนรุกรานสิทธิจนทำให้ได้รับความเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงและเกียรติยศ

คนผลิตข่าวบันเทิง หมายถึง หัวหน้าข่าว บรรณาธิการข่าว หรือผู้บริหารข่าวบันเทิงของหนังสือพิมพ์รายวันเชิงประชานิยม หนังสือพิมพ์บันเทิง และนิตยสารบันเทิง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ดังนี้

1.1 หัวหน้าข่าว บรรณาธิการ หรือผู้บริหารข่าวบันเทิงของหนังสือพิมพ์รายวัน คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด คมชัดลึก หนังสือพิมพ์บันเทิงและนิตยสารข่าวบันเทิง โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากบรรณาธิการข่าวบันเทิง ผู้บริหารข่าวบันเทิง หรือผู้ประกอบการข่าวบันเทิง ซึ่งมีอำนาจในการกำหนดนโยบายข่าว และคัดเลือกข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันเชิงประชานิยม จำนวน 11 คน

1.2 ผู้พิพากษา ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบวิธีบอกต่อหรือลูกโซ่ (Snowball Sampling) จากผู้พิพากษาที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์การพิจารณาคดีบุคคลสาธารณะฟ้องร้องสื่อมวลชน โดยเฉพาะคดีดาราฟ้องร้องสื่อมวลชน จำนวน 12 คน

1.3 นักวิชาการด้านกฎหมายสื่อมวลชน ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อมวลชนแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview) เพื่อถามความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1 สัมภาษณ์คนผลิตข่าวบันเทิง เพื่อทราบถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับการสื่อข่าวและเขียนข่าวที่หมิ่นเหม่ต่อการรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวง

บันเทิง และขอบเขตเสรีภาพของสื่อมวลชนในการติดตามความเคลื่อนไหวของบุคคลในแวดวงบันเทิง

2.2 สัมภาษณ์ผู้พิพากษา เพื่อศึกษาดุลพินิจของศาลต่อการพิจารณาคดีบุคคลในแวดวงบันเทิงฟ้องร้องสื่อมวลชน และขอบเขตเสรีภาพของสื่อมวลชนในการติดตามความเคลื่อนไหวของบุคคลในแวดวงบันเทิง

2.3 สัมภาษณ์นักวิชาการด้านกฎหมายสื่อมวลชน เพื่อศึกษาขอบเขตเสรีภาพของสื่อมวลชนในการติดตามความเคลื่อนไหวของบุคคลในแวดวงบันเทิง และขอบเขตเสรีภาพของสื่อมวลชนในการติดตามความเคลื่อนไหวของบุคคลในแวดวงบันเทิง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่พบจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง กลุ่มผู้พิพากษา และกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อมวลชน สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาดุลพินิจของศาลในการพิจารณาคดีสื่อมวลชนรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้พิพากษาพบว่า คดีบุคคลในแวดวงบันเทิงฟ้องร้องสื่อมวลชนที่มาถึงชั้นศาลมีน้อยมาก ทั้งที่สัดส่วนการรุกร้าสิทธิมีมาก ทั้งนี้เพราะบุคคลในแวดวงบันเทิงกับสื่อมวลชนที่รุกร้าสิทธิมักจะยอมความกันก่อนมาถึงชั้นศาล โดยสื่อมวลชนยอมลงแก้ข่าวให้ ประกอบกับบุคคลในแวดวงบันเทิงเองก็ต้องการเพียงให้การฟ้องร้องต่อศาลเป็นเครื่องชำระล้างมลทินที่ถูกสื่อมวลชนรุกร้าสิทธิซึ่งก่อให้เกิดความเสื่อมเสียในสายตาสาธารณชนเท่านั้น แต่บางกรณีที่ดีมาถึงชั้นศาล ศาลจะพยายามไกล่เกลี่ยให้ทั้งสองฝ่ายยอม

ความกัน หากฝ่ายใดก็ไม่ยอมความ ศาลจะพิจารณาตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในสำนวนคดีที่นำสืบมา

การพิจารณาคดีบุคคลในแวดวงบันเทิงฟ้องร้องสื่อมวลชนนั้น การบังคับใช้กฎหมายไทยทั้งประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายแพ่งยังไม่มีประเด็นพิเศษเรื่องสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลสาธารณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ ประกอบกับกฎหมายเมืองไทยคุ้มครองบุคคลสาธารณะเหมือนกับบุคคลธรรมดาเพราะเจตนาคุ้มครองกฎหมายมองบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นเพียงบุคคลที่ประชาชนสนใจ

จากข้อจำกัดที่กฎหมายไทยยังไม่มีเกณฑ์การตัดสินคดีสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลสาธารณะอย่างชัดเจน ดังนั้น การตัดสินคดีจึงขึ้นกับการใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษา ซึ่งความเข้าใจของผู้พิพากษาต่อลักษณะเฉพาะของแต่ละคดี และลักษณะเฉพาะของบุคคลสาธารณะแต่ละกลุ่ม มีผลต่อการใช้ดุลพินิจในการกำหนดระดับโทษเป็นอย่างมาก เพราะ บุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นบุคคลสาธารณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ แตกต่างจากบุคคลสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ เช่น กลุ่มนักการเมือง พระสงฆ์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้พิพากษาพอสรุปเกณฑ์การตัดสินคดีสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง ด้วยลักษณะต่างๆ เช่น ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ละเมิดทั่วไป หมิ่นประมาท หรือการรังควานด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อกำหนดระดับโทษที่สื่อมวลชนสมควรได้รับและกำหนดค่าสินไหมทดแทนในทางแพ่งซึ่งสื่อมวลชนต้องจ่ายให้แก่ผู้เสียหาย ดังต่อไปนี้

1.1 ศาลพิจารณาจากพฤติการณ์ในการเสนอข่าวนั้นว่าเป็นเท็จหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 ว่าด้วยการโฆษณาแพร่หลายต้องฝ่าฝืนจากความเป็นจริง หากหลักฐานไม่ชัดเจนว่าผิดประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 ศาลจะพิจารณาถ้อยคำในข่าวว่าเป็นข้อความเชิงยืนยันข้อเท็จจริง หรือเชิงประมาณการ แต่บางเรื่องแม้เป็นเรื่องจริงก็เสนอข่าวไม่ได้ หากเรื่องนั้นไม่เป็นประโยชน์กับสาธารณชน ซึ่งผู้กระทำการรุกรานสิทธิจะไม่ผิดประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 แต่จะผิดประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 ว่าด้วยการหมิ่นประมาทแทน

1.2 ศาลจะพิจารณาสถานภาพของผู้ถูกรุกสิทธิว่าเป็นใคร สถานภาพทางสังคมเป็นอย่างไร เพราะคนที่มีสถานภาพสังคมแตกต่างกัน ย่อมได้รับความเสียหายแตกต่างกัน ศาลย่อมลงโทษหรือกำหนดให้สื่อมวลชนที่รุกรานสิทธิระดับซูเปอร์-สตาร์ชดใช้ค่าเสียหายสูงกว่าการที่สื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของดาราตัวประกอบ

1.3 ศาลพิจารณาเจตนาของสื่อมวลชนว่ากระทำการรุกรานสิทธิเพื่อประโยชน์ที่ไม่ควรหรือไม่ เช่น ทำเพื่อประโยชน์ทางการค้า ทำเพื่อความฉ้อฉลของสื่อ ทำเพื่อเจตนาร้ายต่อบุคคลในแวดวงบันเทิง ศาลจะกำหนดระดับโทษสื่อมวลชนที่กระทำการรุกรานสิทธิด้วยลักษณะดังกล่าวสูงกว่าการลงโทษสื่อมวลชนที่กระทำการรุกรานสิทธิในบางกรณีที่ฉิวเฉียด อันเนื่องมาจากสื่อมวลชนทำหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ของวิชาชีพสื่อมวลชน

1.4 ศาลพิจารณาความร้ายแรงแห่งพฤติการณ์ที่ผู้กระทำ่อัน โดยสิ่งที่พิจารณาได้ง่ายคือ ความแพร่หลายของสื่อที่เสนอข่าว เพราะความ

แพร่หลายของข้อเขียนมีผลต่อระดับความเสียหายที่เกิดขึ้น หากบุคคลในแวดวงบันเทิงถูกหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียงระดับชาติรุกรวล้ำลัทธิ ศาลจะพิจารณาให้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ที่ถูกรุกรวล้ำลัทธิสูงกว่าการที่ถูกหนังสือพิมพ์ที่ไม่มีชื่อเสียงกระทำการรุกรวล้ำลัทธิ

นอกจากนี้ ความแพร่หลายของสื่อแล้ว ศาลจะพิจารณารวมไปถึงการใช้ขนาดตัวอักษร ตำแหน่งพื้นที่ที่เสนอข่าว และถ้อยคำในการเสนอข่าวว่ามีถ้อยคำแรงเร้าให้เกิดการประเมินค่าหรือไม่ แม้สื่อมวลชนจะมีเทคนิคการใช้ภาษาเพื่อหลีกเลี่ยงการฟ้องร้องโดยการใช้ตัวย่อ หรือไม่ระบุตัวบุคคลที่ชัดเจนก็ตาม ศาลสามารถตีความได้เพราะเป็นข้อเท็จจริงที่ศาลรู้อยู่

1.5 ศาลไม่พิจารณาค่าความเสียหายทางจิตใจให้กับผู้ถูกรุกรวล้ำลัทธิ กล่าวคือ การพิจารณาค่าสินไหมทดแทนที่ศาลจ่ายให้กับผู้ถูกรุกรวล้ำลัทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น พบว่า ผู้เสียหายต้องนำสืบความเสียหายที่เกิดขึ้นจากหลักฐานจริงเท่านั้น เพราะศาลคุ้มครองความเสียหายทางจิตใจของผู้ถูกรุกรวล้ำลัทธิเป็นตัวเอง ซึ่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 446 ระบุว่า (ธีระพล อรุณะกสิกร, 2541: 164)

ในกรณีทำให้เขาเสียหายแก่ร่างกายหรืออนามัยก็ดีในกรณีทำให้เขาเสียหายเสรีภาพก็ดี ผู้ต้องเสียหายจะเรียกร้องเอาค่าสินไหมเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินด้วยอีกก็ได้ สิทธิเรียกร้องอันนี้ไม่โอนกันได้และไม่ตกสืบถึงทายาทเว้นแต่สิทธินั้นจะได้รับสภาพกันไว้โดยสัญญาหรือได้เริ่มฟ้องคดีตามสิทธินั้นแล้ว อนึ่ง ห่วงที่ฟ้องเสียหายเพราะ

ผู้ใดทำผิดอาญาเป็นทุจริตธรรมแก่ตนก็ย่อมมีสิทธิเรียกร้องทำนองเดียวกันนี้

และจากประสบการณ์การตัดสินคดีของกลุ่มผู้พิพากษานั้น ผู้เสียหายมักพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นได้ไม่ชัดเจน ประกอบกับศาลมองว่าผู้เสียหายมักเรียกร้องค่าเสียหายเกินเลยความเป็นจริง ซึ่งสวนทางกับหลักปฏิบัติในวงการตุลาการไทยซึ่งยึดหลักที่ว่า “เสียหายเท่าไร ชดเชยให้เท่านั้น” ตามหลักฐานที่น่าสืบได้ นอกจากนี้ ศาลยังมองว่าแม้บุคคลในแวดวงบันเทิงถูกเสนอข่าวให้เสื่อมเสียชื่อเสียง แต่กลับจุดกระแสให้บุคคลในแวดวงบันเทิงผู้นั้นได้รับงานแสดงมากขึ้น

จากข้อจำกัดของข้อกฎหมายข้างต้นจึงเป็นปัญหาที่ทราบกันดีว่าผู้เสียหายได้ค่าสินไหมทดแทนน้อยไม่คุ้มกับความเสียหายจริง แตกต่างจากต่างประเทศที่ใช้กฎหมายคอมมอนลอว์ ซึ่งมีการชดเชยค่าเสียหายทางจิตใจแก่ผู้ถูกรุกรวล้ำลัทธิ โดยศาลเรียกเก็บค่าเสียหายในเชิงลงโทษ (Punitive Damages) ซึ่งมีมูลค่าสูงจากฝ่ายจำเลยจ่ายให้ฝ่ายโจทก์

1.6 ศาลมักยกฟ้องคดีหมิ่นประมาทที่มีข้อสงสัย โดยไม่นำเรื่องคุณค่าข่าวเกี่ยวกับความสนใจของประชาชนที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนมาเป็นข้อยกเว้นการรับผิดชอบของสื่อมวลชน กล่าวคือคดีหมิ่นประมาท ซึ่งเป็นคดีอาญาที่ฝ่ายโจทก์กับฝ่ายจำเลยยอมความกันได้นั้น และหากศาลมีข้อสงสัยเกี่ยวกับคดี ศาลจะยกฟ้อง จนทำให้เกิดความเข้าใจผิดในวงกว้างว่า ศาลปรานีสื่อมวลชน เพราะสื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลที่คนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ มีคุณค่าของความเป็นข่าว ทั้งที่เหตุผลดังกล่าวไม่สามารถเป็นข้อยกเว้นในการรับผิดชอบของสื่อมวลชน ทั้งนี้เพราะกฎหมายไทยไม่มีมาตราใดนำประเด็นความสนใจของประชาชนที่ไม่เป็น

ประโยชน์สาธารณะมาเป็นข้อยกเว้นในการรับผิดชอบของสื่อมวลชน

1.7 ศาลพิจารณาระดับโทษปรับทางอาญาที่มีต่อจำเลยน้อย กล่าวคือ โทษปรับทางอาญาตามมาตรา 328 ที่ระบุไว้ (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, 2544: 389)

ถ้าความผิดฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนตร์ ภาพหรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏได้ด้วยวิธีใดๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือการกระจายภาพ หรือโดยกระทำการป่าวประกาศ ด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

จากข้อความในกฎหมายอาญา มาตรา 328 ทำให้มีข้อกังขาว่าโทษปรับทางอาญาที่ปรับไม่เกิน 2 แสนบาทนั้น ในทางปฏิบัติปรับไม่กี่พันบาทหรือก็หมื่นบาทเท่านั้น ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับยอดขายของสื่อมวลชนที่เพิ่มขึ้นจากการขายข่าวที่รุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

โดยเหตุผลที่ศาลกำหนดค่าปรับทางอาญาคดีสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงไม่เต็มพีดาน 2 แสนบาทนั้น เพราะข้อเท็จจริงของแต่ละคดีไม่เหมือนกัน ดังนั้น การกำหนดค่าปรับทางอาญาจึงลดหลั่นไม่เท่ากันในแต่ละคดี และโทษปรับทางอาญาที่จำเลยได้ชำระไปก็ตกกับแผ่นดิน ผู้เสียหายไม่ได้รับค่าชดเชยจากโทษปรับทางอาญา ผู้พิพากษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจึงมีข้อเสนอแนะว่าผู้ถูกรุกรานสิทธิควรฟ้องตามประมวลกฎหมายอาญาควบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (คดีอาญา

สินไหม) เพื่อนำมูลความผิดทางอาญามาเป็นข้อหาในคดีแพ่ง แล้วพิสูจน์ความเสียหายในคดีแพ่ง

1.8 ศาลมักพิจารณารอลงอาญาโทษจำคุกทางอาญา กล่าวคือ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 ฐานหมิ่นประมาทนั้น ศาลมักใช้ดุลพินิจให้รอลงอาญาสื่อมวลชนที่กระทำผิดเป็นครั้งแรก โดยหลีกเลี่ยงโทษจำคุกกระยะสั้น เพราะวัตถุประสงค์ของการลงโทษนั้น ศาลต้องการเพียงให้จำเลยปรับปรุงตัวเอง เพื่อไม่ให้จำเลยต้องทวนกลับไปกระทำผิดอีก แต่หากรอลงอาญาแล้ว ภายในระยะเวลาที่รอลงอาญาได้กระทำความผิดซ้ำในข้อหาเดิมก็จะบวกโทษจากคดีที่รอลงอาญาด้วยตั้งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 58 ที่ระบุไว้ (ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ, 2544: 86)

เมื่อความปรากฏแก่ศาลเองหรือความปรากฏตามคำแถลงของโจทก์หรือเจ้าพนักงานว่าภายในเวลาที่ศาลกำหนดตามมาตรา 56 ผู้ที่ถูกศาลพิพากษา ได้กระทำความผิดอันไม่ใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยความประมาทหรือความผิดลหุโทษ และศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดนั้น ให้ศาลพิพากษาคดีหลังกำหนดโทษที่รอการกำหนดไว้ในคดีก่อนบวกเข้ากับโทษในคดีหลังแล้วแต่กรณี

แต่ถ้าภายในเวลาที่ศาลได้กำหนดตามมาตรา 56 ผู้นั้น มิได้กระทำความผิดดังกล่าวมาในวรรคแรกให้ผู้นั้นพ้นจากการที่ถูกกำหนดโทษ หรือถูกลงโทษในคดีนั้น แล้วแต่กรณี

โดยทั่วไปคดีหมิ่นประมาทมักจำคุกเพียง 3 เดือน หรือ 6 เดือน แต่รอการลงโทษไว้ 2 ปี

1.9 ศาลพิจารณาโทษที่สื่อมวลชนรุกร้า ลีทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นลหุโทษหรือโทษสถานเบาทั้งทางแพ่งและทางอาญา เพราะสังคม มักมองว่าการกระทำของสื่อมวลชนไม่รุนแรง และ โทษทางกฎหมายมีหลายอัตราตามระดับการกระทำ ผิด โทษที่ร้ายแรงที่สุด คือ โทษเกี่ยวกับยาเสพติด การนำเข้าส่งออกยาเสพติด การฆ่าคนโดยไตร่ตรอง ไว้ก่อน ความผิดต่อความมั่นคง ความผิดต่อรัฐ ความผิดต่อพระราชวงศ์ อัตราโทษอื่นๆ จึงลดหลั่น ลงมา ดังนั้น โทษของคดีที่สื่อมวลชนรุกร้า ลีทธิของ บุคคลในแวดวงบันเทิงลักษณะต่างๆ เช่น พุทธิกรรม ปาปารัชชชี่ การเสนอข่าวหมิ่นประมาท การละเมิด ลิทธิส่วนบุคคล หรือการละเมิดทั่วไป เช่น การตัดต่อ ภาพของบุคคลในแวดวงบันเทิงให้แตกต่างจาก ความเป็นจริงเพื่อแสวงหากำไร รวมถึงการก่อความ รังควานด้วยวิธีการต่างๆ นั้นเป็นโทษสถานเบา จึง กลายเป็นสูตรทั่วไปของการกระทำผิด ที่สื่อมวลชน ก็รู้ว่าทำผิด แต่รู้ว่าประโยชน์ที่ได้สูง ก็ล่อใจที่จะให้ เสี่ยง หรือแม้ต้องรับโทษแต่โทษนั้นน้อยเบาบาง จึง ยังฝืนกระทำการรุกร้า ลีทธิของบุคคลในแวดวง บันเทิงอย่างต่อเนื่อง

1.10 กฎหมายไทยคุ้มครองบุคคลสาธารณะ ไม่แตกต่างจากบุคคลธรรมดา ดังนั้น ศาลจึงไม่มีการ กำหนดระดับโทษการรุกร้า ลีทธิของบุคคลสาธารณะ ในแต่ละกลุ่ม เช่น นักการเมือง พระสงฆ์ บุคคลใน แวดวงบันเทิงอย่างชัดเจน ศาลมักพิจารณาว่าสื่อ มวลชนมีลีทธินำเสนอเรื่องราวของบุคคลสาธารณะ เพราะบุคคลสาธารณะเกี่ยวข้องกับประโยชน์ สาธารณะ ทั้งที่หน้าที่และบทบาทของบุคคล สาธารณะแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน โดยเฉพาะบุคคล ในแวดวงบันเทิง เป็นบุคคลสาธารณะในกลุ่มที่ ไม่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ

หากมองในมุมกลับกัน การที่ศาลกำหนด อัตราโทษทางอาญาและโทษทางแพ่งไม่รุนแรงแก่ สื่อมวลชนที่รุกร้า ลีทธิของบุคคลสาธารณะ เพราะ เกรงว่าระดับโทษที่รุนแรงอาจทำให้สื่อมวลชน ไม่กล้าขุดคุ้ยความจริง ซึ่งส่งผลให้สังคมขาดความ โปร่งใส เกิดสุญญากาศระหว่างการทำหน้าที่ของ สื่อมวลชนกับการรุกร้า ลีทธิของบุคคลสาธารณะ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษา ขอบเขตการรายงานข่าวซึ่งไม่ก่อให้เกิดปัญหาการ รุกร้า ลีทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสาร มวลชน พบว่า ปัญหาสื่อมวลชนละเมิดลีทธิส่วนบุคคลของบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นปัญหาทั่วโลก เพียงแต่ว่าจะมากหรือน้อย ขึ้นกับว่าบุคคลใน แวดวงบันเทิงคนนั้นดังมากน้อยเพียงใด ยิ่งดังมาก ก็มีโอกาสดูกรุกร้า ลีทธิได้มาก ประกอบกับเทคโนโลยี สมัยใหม่ ทำให้สื่อมวลชนรุกร้า ลีทธิบุคคลในแวดวง บันเทิงได้ง่ายขึ้น โดยที่ผู้ถูกรุกร้า ลีทธิไม่รู้ตัว

บุคคลในแวดวงบันเทิงต้องยอมรับว่า ธรรมชาติของข่าวบันเทิงมักเขียนทั้งประเด็นความ เคลื่อนไหวด้านการงานและชีวิตส่วนตัวของบุคคล ในแวดวงบันเทิง และธรรมชาติของบุคคลในแวดวง บันเทิงเหมือนกับได้สะหลีทธิส่วนบุคคลแล้ว จึงไม่ รอดพ้นจากการถูกวิพากษ์วิจารณ์ ปัญหาคือ สื่อมวลชนมักอ้างการรับรู้ของประชาชนบางกลุ่ม ทั้งที่เรื่องส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงไม่เป็น ประโยชน์สาธารณะ

โดยเส้นแบ่งระหว่างลีทธิส่วนบุคคลของบุคคล ในแวดวงบันเทิงและลีทธิการรับรู้ของประชาชนจะ เป็นตัวกำหนดขอบเขตที่สื่อมวลชนจะติดตามความ เคลื่อนไหวของบุคคลในแวดวงบันเทิงโดยไม่ก่อ

ปัญหาการรุกรานสิทธิ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม มีความเห็นต่อประเด็นดังกล่าว ต่อไปนี้

2.1 ความคิดเห็นของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงที่มีต่อขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนซึ่งไม่ก่อปัญหาการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง พบว่า ขอบเขตเสรีภาพของสื่อมวลชนในการติดตามความเคลื่อนไหวของบุคคลในแวดวงบันเทิงและไม่ก่อปัญหาการรุกรานสิทธิควรมีแนวทางดังต่อไปนี้

2.1.1 ไม่เสนอข่าวเท็จ เช่น การเสนอข่าวว่าบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นโรคเอดส์ทำให้บริษัทผู้ผลิตยกลดเลิกสัญญาจ้างงาน ภายหลังตรวจเลือดพิสูจน์ปรากฏว่าบุคคลในแวดวงบันเทิงดังกล่าวไม่ได้เป็นโรคร้ายดังกล่าว หรือข่าวลือในอินเทอร์เน็ต คลิปวิดีโอบุคคลหน้าเหมือน โดยไม่ตรวจสอบกับบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ตกเป็นข่าวโดยตรง โดยข่าวเท็จบางข่าวไม่เพียงสร้างความเสียหายแก่เฉพาะบุคคลในแวดวงบันเทิงเท่านั้นแต่ยังมีผลกระทบต่อความรู้สึกของสมาชิกในครอบครัวของบุคคลในแวดวงบันเทิง เช่น การเสนอข่าวว่าบุคคลในแวดวงบันเทิงมีพฤติกรรมรักร่วมเพศหรือมีการหย่าร้างทำให้บุตรของบุคคลในแวดวงบันเทิงอับอายเพื่อน อย่างไรก็ตาม กรณีบุคคลในแวดวงบันเทิงมีพฤติกรรมเสื่อมเสียแต่เป็นเรื่องจริง สื่อมวลชนควรนำเสนอเพราะบุคคลในแวดวงบันเทิงต้องเป็นบุคคลตัวอย่างที่ดีของสังคม

2.1.2 วิธีการได้มาซึ่งข่าวต้องไม่บุกรุกสถานที่ส่วนตัว เป็นที่ทราบกันดีในวงการผู้สื่อข่าวบันเทิงว่าผู้สื่อข่าวห้ามบุกรุกที่ส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงแต่สามารถติดตามบุคคลในแวดวง

บันเทิงในสถานที่สาธารณะได้ เพราะกฎหมายเปิดช่อง

2.1.3 บุคคลในแวดวงบันเทิงต้องยอมรับสถานภาพการเป็นบุคคลสาธารณะ และยินยอมให้สื่อมวลชนเสนอเรื่องส่วนตัว เพราะประชาชนจับจ้องความเคลื่อนไหวของวงการบันเทิง ซึ่งธรรมชาติของประเด็นข่าวบันเทิงมีทั้งความเคลื่อนไหวในวงการบันเทิงและชีวิตส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิง

2.2 ความคิดเห็นของกลุ่มผู้พิพากษาที่มีต่อขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนซึ่งไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้พิพากษา พบว่า ขอบเขตเสรีภาพของสื่อมวลชนในการติดตามความเคลื่อนไหวต่างๆ ของบุคคลในแวดวงบันเทิงและไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงควรมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

2.2.1 ไม่สือข่าวหรือเขียนข่าวที่สร้างความเดือดร้อนแก่บุคคลในแวดวงบันเทิง เพียงเพื่อผลประโยชน์ทางการค้า หรือเขียนข่าวเท็จทำให้บุคคลในแวดวงบันเทิงได้รับความอับอาย หมดทางทำมาหากินในอนาคต

2.2.2 พฤติกรรมการหาข่าวไม่สร้างความเดือดร้อน เช่น บุกรุกที่ส่วนตัวบ้าน ชักรถไล่ล่าเพื่อถ่ายภาพจนเป็นสาเหตุให้บุคคลในแวดวงบันเทิงได้รับอันตราย

2.2.3 ไม่เสนอเรื่องส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ไม่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ เนื่องจากปัจจุบันเมืองไทยยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคลโดยตรง ดังนั้น เพื่อให้

ประโยชน์สาธารณะที่สื่อมวลชนมักอ้างในการรายงานข่าวบันเทิงเกิดความสมดุล จำเป็นต้องมีกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลสาธารณะที่เพียงพอและเป็นจริงแตกต่างกันไปแต่ละกลุ่ม เช่น เรื่องส่วนตัวของนักการเมือง หรือเรื่องส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิง ประโยชน์สาธารณะคือจุดใด

2.2.4 ใช้วิธีการได้มาซึ่งข้อมูลที่สุจริตได้รับความยินยอมของบุคคลในแวดวงบันเทิง เช่น ไม่มีพฤติกรรมแอบถ่าย อย่างไรก็ตาม บุคคลในแวดวงบันเทิงต้องยอมรับว่าอาชีพดาราทำให้ความเป็นส่วนตัวน้อยลง โดยทั่วไปบุคคลในแวดวงบันเทิงชอบข่าวทางบวก แต่ความเป็นจริงข่าวต้องมีทั้งทางบวกและลบ เส้นแบ่งจุดนี้ขึ้นกับความยินยอม หากบุคคลในแวดวงบันเทิงยินยอมก็ถือว่าไม่รุกล้ำสิทธิ

2.3 ความคิดเห็นของกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนซึ่งไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน พบว่า ขอบเขตเสรีภาพของสื่อมวลชนในการติดตามความเคลื่อนไหวต่างๆ ของบุคคลในแวดวงบันเทิงและไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกล้ำสิทธิควรมีแนวทาง ดังต่อไปนี้

2.3.1 การเสนอข่าวต้องไม่มีเจตนาร้ายหรือสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ตกเป็นข่าว เช่น หากมีการเสนอประเด็นที่หมิ่นเหม่ให้บุคคลในแวดวงบันเทิงเสียหาย กองบรรณาธิการควรปรึกษานักกฎหมายเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความ

ปลอดภัยจากการฟ้องร้องก่อนนำเสนอ โดยต้องระวังทั้งเรื่องภาพและคำให้สัมภาษณ์ของผู้ตกเป็นข่าว แต่หากผู้สื่อข่าวมั่นใจในเบาะแสข่าวและข้อเท็จจริงที่ได้รับมาว่าเป็นความจริงก็ต้องนำเสนอเพื่อสร้างมาตรฐานความประพฤติที่ดีในแวดวงบันเทิงและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชน

2.3.2 วิธีการได้มาซึ่งข้อมูลต้องสุจริตไม่แอบถ่ายภาพโดยที่เจ้าตัวไม่รู้ตัว ก่อวินสร้าง ความรำคาญ หรือบุกรุกที่ส่วนตัว อย่างไรก็ตามสื่อมวลชนสามารถติดตามบุคคลในแวดวงบันเทิงตามสถานที่สาธารณะได้ เพราะกฎหมายเปิดช่อง

2.3.3 ไม่เสนอเรื่องส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ไม่เป็นประโยชน์สาธารณะ แม้ประชาชนให้ความสนใจอยากทราบความเคลื่อนไหวของบุคคลในแวดวงบันเทิง แต่ไม่ได้หมายความว่าบุคคลในแวดวงบันเทิงต้องสูญเสียความเป็นส่วนตัวเพื่อตอบสนองการรับรู้ของผู้อ่านซึ่งเป็นเพียงข้ออ้างของสื่อเพื่อขายข่าว สื่อมวลชนไม่มีสิทธิรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน สื่อมวลชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์บุคคลในแวดวงบันเทิงว่าแสดงดีหรือไม่ดีเท่านั้น อย่างไรก็ตามสื่อมวลชนมีสิทธินำเสนอและวิพากษ์วิจารณ์ชีวิตส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงบางประเด็นที่กระทบต่อศีลธรรมอันดี ทั้งนี้เพราะบุคคลในแวดวงบันเทิงควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้สังคม โดยเฉพาะเยาวชน

2.3.4 การเสนอเรื่องส่วนตัวควรสัมภาษณ์บุคคลในแวดวงบันเทิงที่ตกเป็นข่าวโดยตรง

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกร้าลัทธิ

ขอบเขตในสายตาของ คนผลิตข่าวบันเทิง	ขอบเขตในสายตาของ ผู้พิพากษา	ขอบเขตในสายตาของนักวิชาการ ด้านกฎหมายสื่อสารมวลชน
1. ไม่เสนอข่าวเท็จ หรือข่าวกระทบต่อ ความสัมพันธ์ในครอบครัว	1. ไม่เขียนข่าวเท็จ เพื่อผลประโยชน์ ทางการค้า	1. ไม่เขียนข่าวเท็จและมีเจตนา ร้ายต่อผู้ตกเป็นข่าว
2. ไม่บุกรุกสถานที่ส่วนตัว	2. ไม่หาข่าวสร้างความรังควาน หรือบุกรุกที่ส่วนตัว	2. วิธีการได้มาซึ่งข้อมูลต้องสุจริต
3. ยอมรับการเป็นบุคคลสาธารณะ และยินยอมให้สื่อมวลชนเสนอ เรื่องส่วนตัว	3. ไม่เสนอเรื่องส่วนตัวที่ไม่เป็น ประโยชน์สาธารณะ	3. ไม่เสนอเรื่องส่วนตัวที่ไม่เป็น ประโยชน์สาธารณะ แต่อาจ วิจารณ์เรื่องส่วนตัวที่กระทบ ต่อศีลธรรมอันดีได้
4. สัมภาษณ์บุคคลในแวดวงบันเทิง ที่ตกเป็นข่าวโดยตรง	4. ใช้วิธีการได้มาซึ่งได้รับความ ยินยอมจากผู้ตกเป็นข่าว	4. สัมภาษณ์บุคคลในแวดวง บันเทิงที่ตกเป็นข่าวโดยตรง

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าทั้งกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าขอบเขตการรายงานข่าวบันเทิงที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกร้าลัทธิ นั้น สื่อมวลชนต้องไม่เขียนข่าวเท็จ และสัมภาษณ์แหล่งข่าวผู้ตกเป็นข่าวโดยตรง อย่างไรก็ตาม ประเด็นด้านการไม่เสนอเรื่องส่วนตัวที่ไม่เป็นประโยชน์สาธารณะนั้น มีเพียงกลุ่มผู้พิพากษาและนักวิชาการด้านกฎหมายเท่านั้นที่เห็นสอดคล้องกัน

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อการป้องกันปัญหาสื่อมวลชนรุกร้าลัทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

ผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการกฎหมายสื่อสารมวลชนเพื่อทราบแนวทางการแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกร้า

ลัทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง พอสรุปข้อแนะนำที่มีต่อบุคคลในแวดวงบันเทิง สื่อมวลชน ศาล และผู้รับสาร ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อบุคคลในแวดวงบันเทิง เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกร้าลัทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อบุคคลในแวดวงบันเทิง เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกร้าลัทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงนั้น พอสรุปข้อแนะนำของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

3.1.1 ข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงที่มีต่อบุคคลในแวดวงบันเทิง เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกร้าลัทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า คนผลิตชาวบ้านเท็งมีข้อเสนอแนะต่อบุคคลในแวดวงบ้านเท็งเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบ้านเท็ง ดังต่อไปนี้

1) บุคคลในแวดวงบ้านเท็งผู้ตกเป็นข่าว ควรเปิดโอกาสให้ผู้สื่อข่าวสัมภาษณ์โดยตรง ไม่ควรปล่อยให้ผู้สื่อข่าวเขียนไปเองโดยไม่ได้สัมภาษณ์โดยตรง

2) บุคคลในแวดวงบ้านเท็งต้องประพฤติดี เพื่อป้องกันข่าวเสื่อมเสีย

3) บุคคลในแวดวงบ้านเท็งควรรวมตัวกันปกป้องสิทธิของคนในวงการบ้านเท็งอย่างเป็นรูปธรรม

4) สมาคมวิชาชีพบ้านเท็งต้องมีบทบาทในการอบรมดูแลบุคคลในแวดวงบ้านเท็งให้ทราบธรรมเนียมการปฏิบัติตัวในวิชาชีพบ้านเท็ง เช่น การวางตัว การให้สัมภาษณ์

5) บุคคลในแวดวงบ้านเท็งต้องยึดหลักความจริงในความเป็นข่าว แม้เป็นเรื่องเสื่อมเสียที่เป็นความจริง บุคคลในแวดวงบ้านเท็งก็ต้องยอมรับ เพราะ การทำงานในวงการบ้านเท็งต้องทำใจกับการถูกเสนอข่าวทั้งทางบวกและทางลบ

3.1.2 ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้พิพากษาที่มีต่อบุคคลในแวดวงบ้านเท็ง เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบ้านเท็ง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้พิพากษามีข้อเสนอแนะต่อบุคคลในแวดวงบ้านเท็งเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบ้านเท็ง ดังต่อไปนี้

1) บุคคลในแวดวงบ้านเท็งต้องประพฤติตัวดี เพราะบุคคลในแวดวงบ้านเท็งเป็นแบบอย่างของสังคม และเพื่อป้องกันการเป็นข่าวในทางเสื่อมเสีย

2) บุคคลในแวดวงบ้านเท็ง ควรวางเฉยเมื่อมีข่าวเสื่อมเสีย เพราะยิ่งตอบโต้หรือแก้ข่าวยิ่งเป็นข่าวทางลบอย่างต่อเนื่อง เพราะในทางปฏิบัติความเสื่อมเสียที่เกิดขึ้นแล้วไม่สามารถเรียกร้องกลับคืนมาได้

3) บุคคลในแวดวงบ้านเท็งควรศึกษาสิทธิของตนเอง และเมื่อเกิดการรุกล้ำสิทธิต้องฟ้องร้องดำเนินคดีกับสื่อมวลชน โดยไม่ยอมความ เพื่อเป็นมาตรฐานของสังคม

4) บุคคลในแวดวงบ้านเท็งควรดำเนินคดีกับสื่อมวลชนเป็นคดีอาญาสินไหม ซึ่งเป็นคดีอาญาควบคดีแพ่ง เพราะคดีอาญานั้น ผู้เสียหายไม่ได้รับค่าสินไหมทดแทนจากค่าปรับทางอาญา เพราะค่าปรับตกเป็นของแผ่นดิน ดังนั้น จึงควรฟ้องคดีแพ่งควบไปด้วย

5) บุคคลในแวดวงบ้านเท็งจัดตั้งสมาคมเพื่อรวมพลังคัดค้านการรุกล้ำสิทธิและกดดันผู้สื่อข่าวที่ไม่มีจรรยาบรรณ

3.1.3 ข้อเสนอแนะของกลุ่มนักวิชาการกฎหมายสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคลในแวดวงบ้านเท็ง เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบ้านเท็ง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักวิชาการด้านกฎหมายสื่อมวลชนมีข้อเสนอแนะต่อบุคคลในแวดวงบ้านเท็งเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบ้านเท็ง ดังต่อไปนี้

1) บุคคลในแวดวงบันเทิงต้องประพฤติตัวดี ไม่มีพฤติกรรมเฉียดฉิวที่ก่อให้เกิดการรุกรานสิทธิ รวมทั้งไม่หวังประโยชน์จากสื่อมวลชนเพื่อสร้างความดังในทางลบ

2) บุคคลในแวดวงบันเทิงควรใช้สิทธิทางกฎหมายอย่างเต็มที่ กล่าวคือ เมื่อสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง บุคคลในแวดวงบันเทิงต้องฟ้องร้องดำเนินคดีโดยไม่ยอมความ และไม่ควรมองว่าการฟ้องร้องเป็นการสูญเสียเงิน เวลา หรือกลายเป็นข่าวทางลบอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นการพิทักษ์สิทธิของตนเอง

3) บุคคลในแวดวงบันเทิงควรฟ้องร้องเป็นคดีอาญาสินไหม กรณีที่สื่อมวลชนรุกรานสิทธิบุคคลในแวดวงบันเทิง เพราะคดีอาญาฐานหมิ่นประมาทเป็นคดีอาญาที่ยอมความกันได้ ดังนั้น จึงควรฟ้องคดีแพ่งควบไปด้วยเพื่อเรียกค่าเสียหาย

4) บุคคลในแวดวงบันเทิงควรระบุพื้นที่การแก้ข่าวในหน้าหนึ่งและจำนวนคอลัมน์นี้เท่ากับพื้นที่ซึ่งถูกรุกรานสิทธิจากสื่อมวลชน กล่าวคือ กรณีที่สื่อมวลชนลงแก้ข่าวเพื่อขอโทษหรือขอขมาบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ได้รุกรานสิทธิ บุคคลในแวดวงบันเทิงควรระบุพื้นที่การแก้ข่าวในหน้าหนึ่งและจำนวนคอลัมน์นี้เท่ากับพื้นที่ซึ่งถูกเสนอข่าวรุกรานสิทธิ

5) บุคคลในแวดวงบันเทิงควรจัดตั้งสมาคมเพื่อความสมดุลทางอำนาจระหว่างสื่อมวลชนกับบุคคลในแวดวงบันเทิง เพราะทุกวันนี้บุคคลในแวดวงบันเทิงมีดุลอำนาจน้อยกว่าสื่อมวลชน

3.2 ข้อแนะนำของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อสื่อมวลชน เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อสื่อมวลชน เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงนั้น พอสรุปข้อแนะนำของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

3.2.1 ข้อแนะนำของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงที่มีต่อสื่อมวลชน เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า คนผลิตข่าวบันเทิงมีข้อแนะนำต่อสื่อมวลชนเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง ดังต่อไปนี้

1) ผู้สื่อข่าวต้องยึดหลักความจริงในการเสนอข่าว ไม่สอดแทรกอคติส่วนตัวที่มีต่อบุคคลในแวดวงบันเทิงในการรายงานข่าว เพราะอคติของผู้สื่อข่าวที่มีต่อบุคคลในแวดวงบันเทิงมีผลต่อทิศทางข่าวที่นำเสนอ

2) ผู้สื่อข่าวต้องมีมารยาทในการได้มาซึ่งข่าวและให้เกียรติแหล่งข่าว เพราะสื่อบันเทิงมีการแข่งขันกันสูงทำให้ผู้สื่อข่าวรุ่นใหม่กระหายที่จะได้ข่าวจล้นมือถึงมารยาทในการได้มาซึ่งข่าว

3) สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงต้องอบรมจรรยาบรรณการหาข่าวและเขียนข่าวแก่ผู้สื่อข่าวทุกคนเพื่อยกระดับวิชาชีพสื่อมวลชนด้านบันเทิง

4) คนผลิตข้าวบ้านเทิงไม่เปิดโอกาสให้นายทุนกำหนดการเสนอข้าวมากจนเกินไป แม้ว่านายทุนต้องการยอดขายและโฆษณาที่เกิดจากการเสนอข้าวเชิงลบก็ตาม

5) หลักสูตรวารสารศาสตร์ควรเน้นการสอนจรรยาบรรณในการรายงานข่าวให้กับนักศึกษา เพื่อจบออกมาเป็นผู้สื่อข่าวที่มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

3.2.2 ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้พิพากษาที่มีต่อสื่อมวลชน เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้พิพากษามีข้อเสนอแนะต่อสื่อมวลชนเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงดังต่อไปนี้

- 1) สื่อมวลชนต้องมีวิธีการได้มาซึ่งข่าวและภาพที่สุจริต ไม่รุกล้ำสิทธิของผู้อื่น
- 2) สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนต้องมีมาตรการแข่งขันสื่อที่ไม่ดี และยกย่องสื่อที่ดี
- 3) สื่อมวลชนไม่ควรเสนอข่าวที่มุ่งประโยชน์ทางการค้าจนรุกล้ำสิทธิของผู้อื่น
- 4) สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนควรมีใบอนุญาตวิชาชีพ (license) เพื่อกำกับการทำงานเหมือนกับวิชาชีพอื่นๆ เช่น แพทย์ ทนายความ หากสื่อมวลชนใดไม่มีจรรยาบรรณก็สมควรยกเลิกใบอนุญาตวิชาชีพ
- 5) มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนคณะนิเทศศาสตร์ต้องสอนและปลูกฝังจรรยาบรรณการรายงานข่าวให้นักศึกษา เพื่อความรับผิดชอบต่อผู้เสียหายและสังคม

3.2.3 ข้อเสนอแนะของกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อมวลชนที่มีต่อสื่อมวลชน เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์พบว่า นักวิชาการด้านกฎหมายสื่อมวลชนมีข้อเสนอแนะต่อสื่อมวลชนเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงดังต่อไปนี้

- 1) สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนควรมีใบอนุญาตวิชาชีพ (license) เพื่อกำกับการทำงานเหมือนกับวิชาชีพอื่นๆ เช่น แพทย์ ทนายความ สถาปนิก วิศวกร
- 2) ผู้บริหารสื่อมวลชนวางกรอบการตรวจสอบข่าวก่อนที่จะเผยแพร่ออกไป

3.3 ข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข้าวบ้านเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อมวลชนที่มีต่อศาล เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนผลิตข้าวบ้านเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อมวลชนที่มีต่อศาล เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงนั้น พอสรุปข้อเสนอแนะของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

3.3.1 ข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข้าวบ้านเทิงที่มีต่อศาล เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า คนผลิตข้าวบ้านเทิงมีข้อเสนอแนะต่อศาล เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงดังต่อไปนี้

1) ศาลควรกำหนดโทษสื่อมวลชนที่รุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงให้น้อยลง เพราะการหมิ่นประมาทในวงการบันเทิงนั้น บุคคลในแวดวงบันเทิงเสียหายไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลสาธารณะกลุ่มอื่นๆ เช่น นักการเมือง หากกำหนดโทษหนักอาจทำให้สื่อมวลชนไม่กล้าขุดคุ้ยความจริงเพื่อเตือนสติผู้อ่าน

2) ศาลควรพิจารณาการรับฟ้องคดีบุคคลในแวดวงบันเทิงฟ้องร้องสื่อมวลชนอย่างถี่ถ้วน เพราะผู้เกี่ยวข้องกับกฎหมาย เช่น ทนายความ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับคดีเท่าที่ควร แต่รับเรื่องฟ้องจากบุคคลในแวดวงบันเทิงเพราะทนายความ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ต้องการสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองจากการทำคดีของบุคคลในแวดวงบันเทิง ซึ่งมักเกิดปัญหาการยกฟ้องภายหลังบ่อยครั้ง

3) ศาลควรยกเลิกการใช้พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484* ที่กำหนดให้บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณาติดคุกในคดีที่สื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง ทั้งที่เจ้าของหนังสือพิมพ์เป็นผู้ที่รับเม็ดเงินที่เกิดจากยอดขายข่าวที่รุกรานสิทธิและเจ้าของหนังสือพิมพ์สามารถเปลี่ยนตัวบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณาไปเรื่อยๆ ปัญหาการรุกรานสิทธิจึงยังเกิดอย่างต่อเนื่อง

4) ศาลควรยกเลิกโทษจำคุกทางอาญาแก่บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา แต่ควรเพิ่มโทษปรับทางแพ่งแทน ซึ่งเจ้าของหนังสือพิมพ์เป็นผู้จ่ายเบี้ยปรับทางแพ่ง

3.3.2 ข้อแนะนำของกลุ่มผู้พิพากษาที่มีต่อศาล เพื่อแก้ปัญหารุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้พิพากษามีข้อแนะนำต่อศาล เพื่อแก้ปัญหารุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง ดังต่อไปนี้

1) ศาลควรมีมาตรการกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิของบุคคลสาธารณะและการรุกรานสิทธิโดยสื่อมวลชนให้ชัดเจน ดังนี้

ก. ศาลควรกำหนดให้สื่อมวลชนชดเชยค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive Damages) ซึ่งมีค่าปรับที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเสียหายที่ต้องหาหลักฐานพิสูจน์ ทั้งนี้เพราะชื่อเสียงของบุคคลในแวดวงบันเทิงสร้างยากและบุคคลในแวดวงบันเทิงต้องใช้ชื่อเสียงในการประกอบอาชีพ รวมทั้งความเสียหายที่เกิดจากการถูกสื่อมวลชนละเมิดนั้นรุนแรงมากกว่าการละเมิดทั่วไป

ข. ศาลควรกำหนดดรรชนีโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาให้ชัดเจน เพราะดุลพินิจของผู้พิพากษายังไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจน เช่น โทษทางอาญาควรระบุอย่างชัดเจนว่า 2 แสนบาท ไม่ควรระบุเพียงว่า “ไม่เกิน 2 แสนบาท” ซึ่งอาจกำหนดไม่ก็พ้นหรือก็หมิ่นก็ได้ ส่วนโทษทางแพ่งควรมีสสูตรคำนวณค่าเสียหายทางจิตใจและชื่อเสียงอย่างชัดเจน

ค. ศาลควรมีมาตราที่ห้ามสื่อมวลชนติดตามบุคคลสาธารณะในที่สาธารณะเพื่อสอดรู้เรื่องส่วนตัวที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

* ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ก่อนมีการยกเลิก พรบ.การพิมพ์ พ.ศ. 2484

ง. ศาลควรรยกเลิกการใช้

พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 เนื่องจากการสั่งจำคุกบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณาไม่ใช่ทางแก้ปัญหาลือมวชนรุกล้ำสิทธิอย่างแท้จริง ศาลควรสั่งจำคุกผู้ประกอบการแทนบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา เพราะนโยบายข่าวและเม็ดเงินที่เกิดจากการขายข่าว ผู้ประกอบการเป็นผู้กำหนดหรือผู้รับ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ประกอบการควบคุมผู้สื่อข่าวให้มีจรรยาบรรณ

2) ศาลควรกำหนดให้ผู้ประกอบการมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน (license) เพื่อสร้างมาตรฐานในวิชาชีพ

3) ศาลควรปรับปรุงกระบวนการและขั้นตอนการฟ้องร้องดำเนินคดีให้กระชับ ไม่ยุ่งยาก เพื่อความสะดวกของผู้ฟ้องร้องและความชัดเจนในการพิจารณาคดีของศาล ซึ่งเป็นปลายทางในการพิจารณาคดี ซึ่งหากกระบวนการฟ้องร้องกระชับและชัดเจน จะส่งผลต่อการรักษาสีทธิของผู้ถูกรุกล้ำสิทธิที่ไม่มองว่าการมาศาลเป็นเรื่องสิ้นเปลืองเงินและเวลา

4) ศาลควรจ่ายสำนวนคดีให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้พิพากษา เพื่อความครบถ้วนในการใช้ดุลพินิจพิจารณาคดีสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง ซึ่งเป็นคดีเฉพาะ

3.3.3 ข้อเสนอแนะของกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อศาล เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนมีข้อเสนอแนะต่อศาลเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลใน

แวดวงบันเทิง ดังต่อไปนี้

1) ศาลควรรยกเลิกการใช้พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 เพราะเป็นกฎหมายที่ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชน

2) ศาลไม่ควรรอลงอาญาสื่อมวลชนกระทำผิด ทั้งนี้เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเที่ยงธรรม

3) ศาลควรมีเกณฑ์ชัดเจนใช้ค่าเสียหายทางจิตใจ ชื่อเสียงอย่างเป็นธรรม

4) ศาลควรกำหนดให้คดีหมิ่นประมาทเป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้ เพื่อให้สื่อมวลชนที่รุกล้ำสิทธิชัดเจน

3.4 ข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อผู้รับสารเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อผู้รับสาร เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงนั้น พอสรุปข้อเสนอแนะของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

3.4.1 ข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงที่มีต่อผู้รับสาร เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า คนผลิตข่าวบันเทิงทุกคนไม่มีข้อเสนอแนะต่อผู้รับสาร เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง เพราะคนผลิตข่าวบันเทิงมีความเห็นว่าเป็นธรรมชาติของผู้รับสารเกือบทุกคนสนใจอยากรู้เรื่องของบุคคลในแวดวงบันเทิง จึงทำให้หนังสือเกี่ยวกับ

ข่าวบันเทิงเกิดขึ้นมากมาย และได้รับการตอบรับจากผู้อ่านเป็นจำนวนมาก

3.4.2 ข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้พิพากษาที่มีต่อผู้รับสารเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้พิพากษาบางส่วนมีข้อเสนอแนะต่อผู้รับสารเพื่อสร้างมาตรฐานการรับรู้ที่ดีของสังคมและแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงดังต่อไปนี้

1) ผู้รับสารควรเห็นใจบุคคลในแวดวงบันเทิงไม่ยอกรู้เรื่องที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย

2) ผู้รับสารควรเลือกบริโภคสื่อที่มีประโยชน์ โดยแยกแยะข้อเท็จจริงและความเห็นที่สื่อบันเทิงนำเสนอ

3) ผู้รับสารควรตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากหลายๆ แหล่งข้อมูล

4) ผู้รับสารควรรวมตัวกันคว่ำบาตรสื่อที่ไม่ดีและรุกล้ำสิทธิของผู้อื่น

อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้พิพากษาบางส่วนไม่มีข้อเสนอแนะต่อผู้รับสารเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง เพราะมองว่าผู้รับสารชอบข่าวบันเทิง ผู้ประกอบการจึงผลิตเนื้อหาที่เอาใจตลาด

3.4.3 ข้อเสนอแนะของกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อผู้รับสาร เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนบางส่วนมีข้อเสนอแนะต่อผู้รับสารเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง ดังต่อไปนี้

1) ผู้รับสารควรใช้ดุลพินิจในการอ่าน ไม่เปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาหยาบคาย

2) ผู้รับสารควรร่วมกันประณามสื่อที่กระทำการรุกรานสิทธิของผู้อื่น

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างหลายคนไม่มีข้อเสนอแนะต่อผู้รับสารเพราะมองว่าธรรมชาติของผู้อ่านอยากรู้เรื่องส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิง

ผลจากการสรุปข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อบุคคลในแวดวงบันเทิง สื่อมวลชน ศาล และผู้รับสาร เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงพอเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่างๆ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีต่อบุคคลในแวดวงบันเทิง สื่อมวลชน ศาล และผู้รับสาร เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

ข้อเสนอแนะต่อ	กลุ่มตัวอย่าง	คนผลิตข่าวบันเทิง	ผู้พิพากษา	นักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชน
1. บุคคลในแวดวงบันเทิง		<ol style="list-style-type: none"> 1. ประพฤติดี 2. เปิดโอกาสให้สัมภาษณ์โดยตรง 3. สماعคมข่าวบันเทิง อบรมดาราด้านการอยู่ในวิชาชีพบันเทิง 4. ยอมรับความจริงในข่าว ไม่บิดเบือนข้อมูล 5. ดาราควรรวมตัวกัน ปกป้องสิทธิของตน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประพฤติดี 2. วางเฉยเมื่อเกิดข่าวเสื่อมเสีย 3. ฟ้องร้องโดยไม่ยอมความ 4. ฟ้องร้องเป็นคดีอาญาลินไหม 5. ดาราควรรวมพลังกดดันสื่อที่ไม่มีจรรยาบรรณ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประพฤติดี ไม่หวังชื่อเสียงจากข่าวทางลบ 2. ระบุพื้นที่การแก้ข่าวและขอขมาชัดเจน 3. ฟ้องร้องโดยไม่ยอมความ 4. ฟ้องร้องเป็นคดีอาญาลินไหม 5. ดารารวมพลังเพื่อสร้างสมดุลอำนาจของดารากับผู้สื่อข่าว
2. สื่อมวลชน		<ol style="list-style-type: none"> 1. สماعคมผู้สื่อข่าว บันเทิง อบรมจรรยาบรรณแก่ผู้สื่อข่าว 2. เสนอความจริง ไม่มีอคติ 3. มีมารยาทในการได้มาซึ่งข่าว 4. ไม่ให้นายทุนกำหนดการเสนอข่าว 5. หลักสูตรนิติศาสตร์ สอนจรรยาบรรณ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสื่อ (license) 2. ไม่เสนอข่าวหวังผลทางการค้าจนรุกล้ำสิทธิดารา 3. ใช้วิธีการได้มาซึ่งข่าวและภาพที่สุจริต 4. แข่งขันสื่อที่ไม่ดี และยกย่องสื่อที่ดี 5. หลักสูตรนิติศาสตร์ สอนจรรยาบรรณ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสื่อ (license) 2. ผู้บริหารสื่อวางกรอบการตรวจสอบข่าวก่อนเผยแพร่ 3. ใช้วิธีการได้มาซึ่งข่าวและภาพที่สุจริต 4. แข่งขันสื่อที่ไม่ดี และยกย่องสื่อที่ดี 5. หลักสูตรนิติศาสตร์ สอนจรรยาบรรณ
3. ศาล		<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดโทษสื่อมวลชนให้น้อยลง 2. ยกเลิก พรบ.การพิมพ์ พ.ศ. 2484 ซึ่งจำคุกบก.ผู้พิมพ์ฯ แต่มาเพิ่มค่าปรับทางแพ่งจากเจ้าของสื่อแทน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดสูตรคำนวณค่าเสียหายทางจิตใจและชื่อเสียงชัดเจน 2. กำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive Damages) ต่อสื่อมวลชนที่ตั้งใจรุกล้ำสิทธิ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดค่าเสียหายทางจิตใจและชื่อเสียงเป็นธรรมแก่ผู้เสียหาย 2. ยกเลิกการใช้ พรบ.การพิมพ์ พ.ศ. 2484 เพราะขัดกับหลักสิทธิมนุษยชน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชน ที่มีต่อบุคคลในแวดวงบันเทิง สื่อมวลชน ศาล และผู้รับสาร เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง (ต่อ)

ข้อเสนอแนะต่อ	กลุ่มตัวอย่าง	คนผลิตข่าวบันเทิง	ผู้พิพากษา	นักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชน
3. ศาล		3. พิจารณาการรับฟ้องคดีดาราฟ้องสื่ออย่างถี่ถ้วน	3. ระบุระวางโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาให้ชัดเจน 4. จำคุกผู้ประกอบการ แทนบรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 5. มีมาตรากฎหมายห้ามสื่อมวลชนติดตามดาราในที่สาธารณะเพื่อสอดรู้เรื่องส่วนตัวที่ไม่เป็นประโยชน์สาธารณะ 6. ปรับปรุงกระบวนการฟ้องร้องดำเนินคดีให้กระชับซึ่งส่งผลต่อการรักษาสิทธิของผู้ที่ถูกรุกร้าสิทธิ 7. จ่ายสำนวนคดีเหมาะสมกับความรู้อของผู้พิพากษาเพื่อความครบถ้วนในการใช้ดุลพินิจ	3. กำหนดให้คดีหมิ่นประมาทเป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้ 4. ศาลไม่ควรรองลงอาญาสื่อมวลชนที่ตั้งใจรุกร้าสิทธิ
4. ผู้รับสาร		ไม่มีข้อเสนอแนะ เพราะธรรมชาติของผู้รับสารเกือบทุกคนอยากรู้อเรื่องของบุคคลในแวดวงบันเทิง จึงทำให้ข่าวบันเทิงได้รับความนิยม	1. ไม่อยากรู้อเรื่องที่ทำให้ผู้อื่นเสียหาย 2. รวมตัวกันคว่ำบาตรสื่อที่รุกร้าสิทธิของผู้อื่น 3. บริโภคสื่อที่สร้างสรรค์และแยกแยะข้อเท็จจริงกับความเห็นที่สื่อบันเทิงนำเสนอ 4. ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่สื่อนำเสนอจากหลายๆ แหล่งข้อมูล	1. ใช้ดุลพินิจในการอ่านไม่เปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาหวิ้อหว่า 2. ร่วมกันประณามสื่อที่รุกร้าสิทธิของผู้อื่น

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าทั้งกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนมีข้อเสนอแนะต่อบุคคลในแวดวงบันเทิงเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงสอดคล้องกันว่า บุคคลในแวดวงบันเทิงต้องประพฤติตัวดีและเมื่อถูกรุกล้ำสิทธิต้องรวมพลังกันกดดันสื่อที่ไม่มีจรรยาบรรณตลอดจนดำเนินการฟ้องร้องโดยไม่ยอมความ นอกจากนี้ คนผลิตข่าวบันเทิงเห็นว่าบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ตกเป็นข่าวควรให้สัมภาษณ์โดยตรง ไม่บิดเบือนข้อมูล

ข้อเสนอแนะต่อสื่อมวลชน ทั้งกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนมีข้อเสนอแนะสอดคล้องกันว่า เพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงนั้น หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตต้องเน้นสอนจรรยาบรรณสื่อ ในขณะที่กลุ่มผู้พิพากษาและนักวิชาการกฎหมายสื่อสารมวลชนมีข้อเสนอแนะว่าควรมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสื่อ (license)

ข้อเสนอแนะต่อศาล กลุ่มผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนมีข้อเสนอแนะเพื่อแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงสอดคล้องกันว่าควรระบุงบประมาณทั้งทางแพ่งและทางอาญาแก่สื่อมวลชนที่รุกล้ำสิทธิให้ชัดเจน ในขณะที่กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงมีข้อเสนอแนะว่า ศาลต้องกำหนดโทษสื่อมวลชนให้น้อยลงและพิจารณารับฟ้องคดีอาญาฟ้องสื่ออย่างถี่ถ้วน

ส่วนข้อเสนอแนะต่อผู้รับสาร ทั้งกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง ผู้พิพากษา และนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนส่วนใหญ่ไม่มีข้อเสนอแนะ เพราะธรรมชาติของผู้รับสารสนใจอยากรู้เรื่องของบุคคล

ในแวดวงบันเทิง จึงทำให้ข่าวบันเทิงได้รับความนิยม

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้

1. คุณพินิจของศาลในการพิจารณาคดีสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นความผิดพลาดโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาและศาลไม่มีค่าเสียหายทางจิตใจแก่บุคคลในแวดวงบันเทิง

ผลจากการศึกษา พบว่า คดีสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง ศาลไม่มีเกณฑ์การตัดสินคดีที่แน่ชัดการตัดสินคดีขึ้นกับดุลพินิจของผู้พิพากษา โดยผู้พิพากษามักมีดุลพินิจว่าคดีสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นคดีที่ไม่รุนแรง และลงโทษสื่อมวลชนเป็นลหุโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญา ทั้งนี้เพราะโทษทางกฎหมายมีหลายอัตราตามระดับการกระทำผิด โทษที่ร้ายแรงที่สุด คือ โทษเกี่ยวกับยาเสพติด การฆ่าคนโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ความผิดต่อความมั่นคง ความผิดต่อรัฐ ความผิดต่อพระราชวงศ์ อัตราโทษอื่นๆ จึงลดหลั่นลงมา ดังนั้น คดีสื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงจึงเป็นโทษสถานเบา จากปัญหาศาลกำหนดโทษสื่อมวลชนที่รุกล้ำสิทธิของบุคคลสาธารณะเป็นความผิดพลาดโทษ

ทั้งทางแพ่งและทางอาญานั้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สื่อมวลชนรุกล้ำสิทธิของบุคคลสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพราะการที่สื่อมวลชนเสนอข่าวที่หมิ่นเหม่ต่อการรุกล้ำสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง แม้ทราบดีว่าอาจเกิดการฟ้องร้องดำเนินคดี

ภายหลัง แต่สื่อมวลชนถือว่าคุ้มกับยอดขายที่ตามมา สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงที่จัดลำดับปัจจัยที่ส่งผลให้สื่อมวลชนเสนอข่าวรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงโดยจัดปัจจัยด้านช่องว่างทางกฎหมายเป็นปัจจัยลำดับที่ 4 ที่ทำให้สื่อมวลชนหาโอกาสรุกรานสิทธิ (รัตนวดี นาควานิช, 2551: 181)

โดยเฉพาะโทษทางอาญาศาลไทยมักกรองอาญาแก่สื่อมวลชน ส่วนโทษทางแพ่งศาลไทยไม่มีการคำนวณค่าเสียหายทางจิตใจและชื่อเสียงอย่างชัดเจน เพราะศาลไทยชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้เสียหายตามหลักฐานที่ผู้เสียหายสามารถนำสืบได้ ทั้งๆ ที่ชื่อเสียงเป็นสิ่งที่สำคัญในการประกอบวิชาชีพของบุคคลในแวดวงบันเทิงทำให้การชดใช้ค่าเสียหายที่สื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงอย่างมากไม่เกิน 2 แสนบาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328

นอกจากนี้ ศาลไทยไม่มีการกำหนดค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive Damages) เหมือนกับศาลประเทศตะวันตกซึ่งมีการเรียกค่าเสียหายเชิงลงโทษ (Punitive Damage) ซึ่งเป็นค่าปรับที่สูงกว่าค่าเสียหายที่เกิดขึ้นจริงเพื่อให้ผู้กระทำผิดเข็ดหลาบต่างจากระบบกฎหมายละเมิดของไทยที่การเรียกค่าเสียหายจะต้องเรียกเท่าที่เสียหายเท่านั้น และโจทก์ผู้ถูกรุกรานสิทธิมีหน้าที่นำสืบความเสียหายดังกล่าว ตามหลักที่ว่า “ผู้ใดกล่าวอ้าง ผู้นั้นนำสืบ” ซึ่งทำให้แม้การฟ้องร้องชนะคดีแต่ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่หนังสือพิมพ์ได้จากการตีพิมพ์ (ตรีษฐ ชื่นชมลดา และคณะ, 2548: 138)

2. ขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนซึ่งไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง

ขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงในสายตาของผู้พิพากษาและนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนมีแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกัน แต่มีหลายประเด็นที่คนผลิตข่าวบันเทิงมีความเห็นที่แตกต่างจากกลุ่มผู้พิพากษาและกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชน กล่าวคือ

2.1 การเสนอเรื่องส่วนตัวที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ (Public of Private Facts)

ความเห็นของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงเกี่ยวกับขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ไม่รุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ว่า “บุคคลในแวดวงบันเทิงต้องยอมรับสถานภาพการเป็นบุคคลสาธารณะและยินยอมให้สื่อมวลชนนำเสนอเรื่องส่วนตัวเพราะบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม” นั้นขัดแย้งกับความเห็นของกลุ่มผู้พิพากษาและกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนที่มีความเห็นว่า “สื่อมวลชนไม่ควรเสนอเรื่องส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ไม่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ” เพราะความสนใจของผู้อ่านไม่ถือเป็นกิจการสาธารณะ และบุคคลในแวดวงบันเทิงไม่ใช่บุคคลสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สาธารณะ ดังนั้น การที่สื่อมวลชนละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลในแวดวงบันเทิงจึงไม่ใช่ข้อยกเว้นในการรับผิดชอบของสื่อมวลชนดังที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 329 วรรค 3 ระบุว่า “ผู้ใดแสดงความคิดเห็นหรือข้อความใดสุจริต ดิชมเพื่อความ

เป็นธรรมชาติ ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ”

อย่างไรก็ตาม ความเห็นของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงข้างต้นสอดคล้องกับคู่มือผู้สื่อข่าวฉบับปีซีบทที่ 4 ลิขสิทธิ์ส่วนบุคคลและชีวิตส่วนตัว (สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2552: 132) ระบุว่า เราต้องพิสูจน์ได้ชัดเจนว่าผลประโยชน์ของมหาชนในการรับรู้ข่าวสารนั้นมีน้ำหนักมากกว่าการล่วงละเมิดชีวิตส่วนตัวของบุคคล อย่างไรก็ตาม ดารา นักร้อง นักแสดง นักกีฬา พวกเขาไม่สามารถอ้างสิทธิส่วนตัวอย่างเต็มที่

ประเด็นที่ถกเถียงกัน คือ ขอบเขตการนิยามว่าใครเป็นบุคคลสาธารณะบ้าง ดังที่ ตรีนุช ชื่นชมผลดา และคณะ (2548: 134) เขียนบทความเรื่อง “บุคคลสาธารณะ: หลักกฎหมายหรือค้ำก้ำงายของปาปาร์ซี่” ระบุว่า บุคคลในวงการบันเทิงถูกรุกล้ำสิทธิมาก จึงควรมีการแยกบุคคลสาธารณะที่เป็นบุคคลในวงการบันเทิงจากบุคคลสาธารณะที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐบาล หรือข้าราชการทางการเมืองสำหรับคนในวงการบันเทิง ความเป็นบุคคลสาธารณะควรมีเฉพาะตอนที่ปรากฏตัวอยู่บนหน้าจอโทรทัศน์เท่านั้น การกระทำของดาราในขณะนั้นเป็นการสร้างแบบอย่างให้กับประชาชนอย่างแท้จริง ทว่าเรื่องส่วนตัวของดาราไม่ได้มีความเป็นบุคคลสาธารณะอีกต่อไป ดังนั้น ข้ออ้างในการละเมิดสิทธิของดารารวบรวมเป็นบุคคลสาธารณะนั้นไม่สามารถนำมาใช้ได้ทางกฎหมาย

ปัญหาการกำหนดขอบเขตการเสนอเรื่องส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ไม่ชัดเจนนั้นสอดคล้องกับ Ware (1997: 49) ระบุในบทความเรื่อง “Celebrity Privacy Rights and Free Speech: Recalibrating Tort Remedies for Outed

Celebrities” ว่า กฎหมายมักคุ้มครองสื่อมวลชนที่เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของบุคคลสาธารณะ แม้ศาลสูงระบุว่าบุคคลสาธารณะไม่จำเป็นต้องสูญเสียความเป็นส่วนตัวทั้งหมด เนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอเกี่ยวกับบุคคลที่มีชื่อเสียง (Celebrities) ควรเหมาะสม เป็นการยากที่จะพิสูจน์สิทธิส่วนบุคคลของบุคคลที่มีชื่อเสียง สังคมควรสร้างขอบเขตที่ชัดเจนระหว่างสิทธิส่วนบุคคลกับการเป็นบุคคลสาธารณะ เป็นที่โต้เถียงเกี่ยวกับสิทธิส่วนบุคคลของนักแสดงซึ่งยุ่งยากมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ในสังคม เพราะเป็นกลุ่มที่เป็นแบบอย่างของสังคมอย่างชัดเจนและมีเรื่องอุตสาหกรรมบันเทิงเข้ามาเกี่ยวข้อง การเปิดเผยเรื่องเพศและเรื่องส่วนตัวของนักแสดงมักใช้ความเห็นส่วนตัว (Personal Judgements) และความอยากรู้อยากเห็นของสื่อมวลชน ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอไม่น่าเชื่อถือ

การที่บุคคลสาธารณะต้องสูญเสียชีวิตส่วนตัวสะท้อนให้เห็นถึงความไม่สมดุลของสังคมที่คลั่งไคล้การเปิดเผยของสื่อมวลชน การประเมินความยุติธรรมเกี่ยวกับการเปิดเผยเรื่องของบุคคลสาธารณะต้องพิจารณาถึงสถานภาพของบุคคลสาธารณะแต่ละกลุ่ม เช่น นักการเมืองย่อมต่างจากนักแสดง ซึ่งการประเมินความยุติธรรมมักตีความในแง่ความสนใจของสาธารณชน คดีการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลโลกที่ไม่สามารถชนะในการต่อสู้ชั้นศาล ผู้เขียนแนะนำให้หาแนวทางการวิเคราะห์ความสนใจที่เหมาะสมของมวลชนที่จะสกัดกั้นการเปิดเผยที่ไม่เหมาะสมของสื่อมวลชน และมโนภาพเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวของบุคคลสาธารณะกลายเป็นมิติที่ต้องมีการพิจารณาเพื่อให้เกิดความชัดเจน

ผลการสัมภาษณ์กลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงที่พบว่า สื่อมวลชนไม่มีนโยบายเสนอเรื่องส่วนตัวของ

บุคคลในแวดวงบันเทิงที่กระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงนั้น ชัดแย้งกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวบันเทิงที่พบว่า สื่อมวลชนนำเสนอประเด็นหลักเกี่ยวกับพฤติกรรมชู้สาวของบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด โดยประเด็นหลักเกี่ยวกับพฤติกรรมชู้สาวนั้น ได้แยกเป็น 18 ประเด็นย่อยนั้น พบว่า สื่อมวลชนได้นำเสนอประเด็นย่อยที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวในลำดับต้นๆ เช่น ประเด็นบุคคลในแวดวงบันเทิงนอกใจภรรยา หรือสามี โดยการคบหากับสาวอื่น หรือหนุ่มอื่น ประเด็นดารารายที่มีบุตรแล้วแต่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ซึ่งการเสนอข่าวดังกล่าวส่งผลต่อความรู้สึกของบุตร

2.2 การรุกรานความเป็นส่วนตัว (Intrusion)

ผลการศึกษาขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานความเป็นส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิง พบว่า ทั้งกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง กลุ่มผู้พิพากษา และกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนมีความเห็นสอดคล้องกันว่าสื่อมวลชนต้องไม่บุกรุกบ้านเรือนของบุคคลในแวดวงบันเทิง ซึ่งเป็นความเห็นที่ตรงกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 33 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถานบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุขการเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ” (สภาร่างรัฐธรรมนูญ, 2550: 29-30)

โดยการรุกรานความเป็นส่วนตัวในกฎหมายของกลุ่มผู้พิพากษาและกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชน หมายถึงการหาข่าวที่ไม่ก่อหวอดหรือสร้างความรังควานแก่บุคคลในแวดวงบันเทิงซึ่งอยู่ในที่สาธารณะและวิธีการได้มาซึ่งข่าวต้องสุจริต ซึ่งความเห็นดังกล่าวขัดแย้งกับแนวทางการหาข่าวของผู้สื่อข่าวบันเทิงที่ทราบกันดีว่าผู้สื่อข่าวจะติดตามบุคคลในแวดวงบันเทิงในที่สาธารณะได้ เพราะกฎหมายเปิดช่องให้สื่อมวลชนสามารถติดตามบุคคลในแวดวงบันเทิงในที่สาธารณะได้ ดังนั้น ผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวบันเทิงจึงพบว่า บุคคลในแวดวงบันเทิงถูกเสนอให้มีความเสื่อมเสียเกี่ยวกับพฤติกรรมส่วนตัววาทวิพวในที่สาธารณะเป็นสัดส่วนมากที่สุด (รัตนวดี นาควานิช, 2551: 138)

จากช่องว่างของกฎหมายที่อนุญาตให้ติดตามบุคคลในแวดวงบันเทิงในที่สาธารณะนั้น จึงทำให้ขอบเขตสิทธิการรับรู้ของประชาชนและสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลในแวดวงบันเทิงไม่ชัดเจนสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ คุปตภากร (2546: 21) ที่กล่าวว่า ความคาบเกี่ยวกันระหว่างสิทธิการรับรู้อันเป็นเสรีภาพของสื่อมวลชนกับสิทธิส่วนบุคคล เช่น การถ่ายรูปคนที่เดินไปมาที่สาธารณะเป็นเรื่องปกติและถือว่าเป็นการยินยอมโดยปริยายแต่ในบางสถานการณ์บุคคลบางคนอาจไม่พอใจและห้ามถ่ายซึ่งหากห้ามแล้วไปฝ่าฝืนถือว่าเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคล

นอกจากนี้ กลุ่มผู้พิพากษาได้มีข้อเสนอแนะให้ศาลมีมาตรการห้ามสื่อมวลชนติดตามบุคคลในแวดวงบันเทิงในที่สาธารณะเพื่อสอดคล้องเรื่องส่วนตัวที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

แม้ในต่างประเทศมีการคุ้มครองความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงโดยการลงโทษปาปารัชซีแต่บุคคลในแวดวงบันเทิงยังรู้สึกว่ามีชีวิตด้วยความกลัวจากการติดตาม รมเร็ว คะยั้นคะยอ และการถูกทำร้ายจากช่างภาพรวมทั้งคนในครอบครัวและคนรอบข้างดาราก็โดนจับตามองดังที่ Childs (1998) เขียนบทความเรื่อง “Actors testify for bill to punish paparazzi” สรุปได้ว่ามีพระราชบัญญัติที่จำกัดช่างภาพที่พยายามติดตามและไล่ล่าดาราดารา โดยรัฐสภาอนุญาตให้ดาราร้องฟ้องช่างภาพที่บุกรุกและใช้เทคโนโลยี เช่น เลนส์ดิงภาพ พาโรบอส์ไมโครโฟน เพื่อจับภาพและบันทึกเสียง โดย Michael J. Fox ดาราชื่อดังชื่อว่าสื่อมวลชนมักติดตามดาราทันทีในสถานที่ส่วนตัว เช่น บ้านและที่สาธารณะ เมื่อลูกชายของดารารายบางคนเข้าโรงพยาบาลทำให้ความสามารถในการดูแลคนไข้ลดลงเพราะหนังสือพิมพ์มักแอบถ่ายรูปที่โรงพยาบาล หรือให้ลิบบนเพื่อนบ้านเพื่อแอบถ่ายรูปจากสวนหย่อม รวมถึงพูดและเผยแพร่ข้อมูลทางการแพทย์ของดาราดารา ผู้สื่อข่าวมักแฝงตัวในงานศพของพ่อดาราดาราหรือจ้างเฮลิคอปเตอร์เพื่อถ่ายรูปงานแต่งงานของดาราดาราและไปที่โรงพยาบาลเมื่อภรรยาของดาราดาราคลอดบุตร และตีพิมพ์ภาพถ่ายบ้านของดาราดาราหรือตีพิมพ์ภาพดารากำลังโกรธและเกรี้ยวกราดคนขับรถกลุ่มดาราดาราจึงต้องการให้มีกฎหมายคุ้มครองความเป็นส่วนตัวจากการบุกรุกของปาปารัชซีอย่างเป็นทางการจริงเป็นจัง และมีแฟนเพลงของดาราดาราที่เคยเจ็บปวดเพราะการกระทำของสื่อมวลชนเกือบ 7,000 คนต้องการให้กฎหมายดังกล่าวเกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม เส้นแบ่งระหว่างความเป็นส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงกับคุณค่าของความเป็นชายยังไม่ชัดเจนดังที่ Paul C. Tash

บรรณาธิการอาวุโสของหนังสือพิมพ์เซนต์ปีเตอร์-เบิร์กโทมัส ระบุว่าพระราชบัญญัติควรนิยามคำว่าความรับผิดชอบและแนวทางการปฏิบัติของนักหนังสือพิมพ์ให้ชัดเจน โดยเขาเล่าว่าเขาได้มอบหมายให้ช่างภาพถ่ายภาพของ Bernice Edward นักโทษยกยอกทrophy หลังจากที่เขาถ่ายภาพเฝ้ารอคอยอยู่ 3 วัน ช่างภาพสามารถถ่ายภาพได้จากหลังคาของตึกฝั่งตรงข้ามโบสถ์ที่ Bernice Edward กำลังร่วมพิธีอยู่ ซึ่งงานลักษณะนี้เสี่ยงสำหรับช่างภาพแต่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้อ่าน แต่ถ้าตามเจตนาธรรมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ช่างภาพเสี่ยงต่อการติดคุกหาก Bernice Edward ฟ้องร้องโดยอ้างว่าพฤติกรรมกระทำช่าวดังกล่าวทำให้หล่อนรู้สึกไม่ปลอดภัย แม้ว่าภาพดังกล่าวจะสำคัญและน่าสนใจสำหรับผู้อ่านก็ตาม

2.3 การเสนอข่าวเท็จ (Flase Light)

ผลการศึกษาคำความเห็นของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิง กลุ่มผู้พิพากษา และกลุ่มนักวิชาการด้านกฎหมายสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับขอบเขตการรายงานข่าวของสื่อมวลชนที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงมีความสอดคล้องกันว่า สื่อมวลชนต้องไม่เสนอข่าวเท็จโดยข่าวที่สื่อมวลชนนำมาเสนอควรมาจากการสัมภาษณ์บุคคลในแวดวงบันเทิงที่ตกเป็นข่าวโดยตรง

ผลการศึกษาข้างต้นขัดแย้งกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวบันเทิง ที่พบว่า ข่าวเกี่ยวกับการรุกรานสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงทั้ง 477 กรณีข่าวนั้น กว่า 30% ของการเสนอข่าวที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของบุคคลในแวดวงบันเทิงเป็นการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นเท็จ (รัตนาวี

นาคานิช, 2551: 237) โดยสาเหตุที่สื่อมวลชนเสนอข้อเท็จจริงนั้นมีหลายประการ เช่น 1. สื่อมวลชนไม่ได้สัมภาษณ์บุคคลในแวดวงบันเทิงที่ตกเป็นข่าวโดยตรง เพราะบุคคลในแวดวงบันเทิงไม่ยอมชี้แจงกับสื่อมวลชน ประกอบกับข้อจำกัดด้านเวลาที่ต้องนำเสนอประเด็นล้าสมัยอื่นทำให้ขาดการตรวจสอบตกเป็นเครื่องมือของแหล่งข่าวที่มีเจตนาแอบแฝง 2. มีเจตนาร้ายกับบุคคลในแวดวงบันเทิง 3. ผลประโยชน์ทางการค้า เพราะธรรมชาติของผู้อ่านสนใจข่าวทางลบของบุคคลในแวดวงบันเทิง

สภาพการทำงานของผู้สื่อข่าวบันเทิงไทยที่เสนอข่าวเท็จนั้นมีลักษณะคล้ายกับผู้สื่อข่าวบันเทิงตะวันตก สอดคล้องกับ David (2005) เขียนบทความเรื่อง “Sometimes Stardom Sucks” ว่าสื่อมวลชนมักไขข่าวซึ่งผิดจากความเป็นจริง เช่น ข่าวลือเกี่ยวกับความรักของนักแสดงนำภาพยนตร์ เพื่อเป็นการตลาดของภาพยนตร์ Hugh Grant เล่าให้ฟังว่าหนังสือพิมพ์ตีพิมพ์ว่าตนกำลังมีความรักกับนักแสดงร่วม ทั้งที่ตนไม่ได้แสดงภาพยนตร์เรื่องที่สื่อมวลชนเขียนถึง นอกจากนี้ สื่อมวลชนมักรายงานข้อเท็จจริงผิดพลาด เช่น รายงานว่า Christian Slater ถูกแทง ทั้งที่ความจริงยามเป็นผู้ที่ถูกแทง และ Christian ไม่ได้อยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุ และสื่อมวลชนมักถ่ายทอดคำพูดคำต่อคำ (Direct Quote) ผิด ทั้งที่ไม่ได้สัมภาษณ์แหล่งข่าวโดยตรงและใช้ข้อความระบุที่มาของข้อมูลผิด (False Attribution)

3. การกำหนดให้สื่อมวลชนมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะของกลุ่มคนผลิตข่าวบันเทิงเกี่ยวกับการแก้ปัญหาสื่อมวลชนรุกรานสิทธิของบุคคลใน

แวดวงบันเทิง คือ การเสนอให้สมาคมผู้สื่อข่าวบันเทิงอบรมจรรยาบรรณและธรรมเนียมในการรายงานข่าวกับผู้สื่อข่าว ในขณะที่กลุ่มผู้พิพากษาและกลุ่มนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนมีความเห็นตรงกันว่าภาครัฐควรกำหนดให้สื่อมวลชนมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเหมือนวิชาชีพแพทย์ เภสัชกร วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี หรือทนายความ ซึ่งประเด็นนี้สะท้อนให้เห็นว่าหลักการควบคุมกันเองทางจรรยาบรรณของวิชาชีพสื่อมวลชนค่อนข้างล้มเหลว ซึ่งย่อมมีผลพวงถึงความรับผิดชอบของสื่อมวลชนต่อสังคมและผู้ตกเป็นข่าว สอดคล้องกับที่ บรรยงค์ สุวรรณพ้อง (2550: 22) ระบุว่าแม้สื่อมวลชนมีการกำหนดจรรยาบรรณเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ข้อแตกต่างระหว่างวิชาชีพสื่อมวลชนกับวิชาชีพอื่นในประเทศไทยประการหนึ่งคือ “บทลงโทษ” ในวิชาชีพต่างๆ เช่น แพทย์ เภสัชกร วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี หรือทนายความ ถ้ากระทำการใดๆ อันขัดต่อหลักจรรยาบรรณทางวิชาชีพ อาจถูกลงโทษถึงขั้นถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ หมุดโอกาสทำมาหากิน แต่สื่อมวลชนไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพราะมีกฎหมายเข้ามารองรับ โดยเฉพาะคนหนังสือพิมพ์ที่ขอดูแลกันเอง สภาพการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ไม่ต่างไปจาก “เสือกระดาษ” ขาดความซังอันเนื่องมาจากการตำหนิหรือกล่าวโทษกันเองยังเป็นเรื่องทำนอง “ลูบหน้าปะจมูก” และ “แมลงวันย่อมไม่ตอมแมลงวัน” ประการสำคัญ ยังมีองค์กรนอกประชาคมสภาพการหนังสือพิมพ์แห่งชาติอีกมากที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะ “สื่อบันเทิง” ที่ใช้เสรีภาพต่อ “บุคคลสาธารณะ” จนเกินขอบเขต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวที่รุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงจากนิตยสารหรือหนังสือพิมพ์ด้านบันเทิงโดยเฉพาะ
2. ควรมีการศึกษาเอกสารคำพิพากษาคดีที่บุคคลในแวดวงบันเทิงฟ้องร้องสื่อมวลชนที่กระทำการรุกร้าสิทธิ
3. ควรมีการสัมภาษณ์บุคคลในแวดวงบันเทิงแบบเจาะลึกถึงผลกระทบและความเสียหายที่ได้รับจากการที่สื่อมวลชนเสนอข่าวรุกร้าสิทธิ
4. ควรมีการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการด้านบันเทิงเพื่อทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับกรณีที่สื่อมวลชนรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง
5. ควรสำรวจความคิดเห็นของผู้อ่านที่มีต่อกรณีที่สื่อมวลชนรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิง เพื่อวิเคราะห์ความสนใจที่เหมาะสมของมวลชนที่จะสกัดกั้นการเปิดเผยที่ไม่เหมาะสมของสื่อมวลชน รวมถึงวิเคราะห์ขอบเขตความเป็นส่วนตัวของบุคคลในแวดวงบันเทิงซึ่งเป็นบุคคลสาธารณะ

บรรณานุกรม

- จรัญ ภักดีธนากุล. 18 มกราคม 2549. เลขานุการประธานศาลฎีกา. สัมภาษณ์.
- ตรีณัฐ ชื่นชมลดา และคณะ. 2548. “บุคคลสาธารณะ: หลักกฎหมายหรือคำจำกัดความของปาปาร์ซี่” วารสารรพีพัฒนศักดิ์ 48: 132-138.
- ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ์. 2544. **ประมวลกฎหมายอาญา ฉบับอ้างอิง**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

- ธีระพล อูระณะกสิกร. 2541. **ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1-6**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- บรรยงค์ สุวรรณพ้อง. 2550. “จิตสำนึกสาธารณะ.” ใน **ครบรอบ 10 ปี สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ**, หน้า 21-25. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- มยุริญา ผ่องผุดพันธ์. 2544. “นโยบายและการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปินบันเทิงในหนังสือพิมพ์เชิงประชานิยมกับทัศนะของแหล่งข่าว.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวารสารสนเทศ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนาวัต นาควานิช. 2551. **การรุกร้าสิทธิของบุคคลในแวดวงบันเทิงที่ปรากฏทางสื่อมวลชน**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิดำรงชัยธรรม.
- วรพจน์ วัชรพงศ์กุล. 7 มิถุนายน 2549. รองอธิบดีศาลแพ่ง 1. สัมภาษณ์.
- สภาร่างรัฐธรรมนูญ. 2550. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- สมบุรณ์ คุปตภากร. 2546. “ปัญหาการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ของสื่อมวลชน: ศึกษากรณีหนังสือพิมพ์.” การศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. 2552. “คู่มือนักข่าวฉบับบีบีซี.” ใน **วันนักข่าว 5 มีนาคม 2552**, หน้า 132. กรุงเทพมหานคร: พิษณุเศส พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์.
- อนุชา ทิรคานนท์. 2-8 กรกฎาคม 2544. “ต่างมุมมอง บุคคลสาธารณะ.” **เนชั่นสุดสัปดาห์**: 19.

Childs, Kelvin. 1998. “Actors Testify for Bill to Punish Paparazzi.” **ABI/Inform** [Online serial]. Available: http://library.utcc.ac.th/electronic__journals/index.htm

David, Anna. 2005. “Sometimes Stardom Sucks.” **ABI/Inform** [Online serial]. Available: <http://library.utcc.ac.th/>

[electronic__journals/index.htm](http://library.utcc.ac.th/electronic__journals/index.htm)

Ware, Hilary E. 1997. “Celebrity Privacy Rights and Free Speech: Recalibrating Tort Remedies for Outed Celebrities.” **Harvard Civil Rights- Civil Liberties Law Review** 32,1: 49.

Asst. Prof. Rattanawadee Nakwanit received her Master’s Degree in Communication Arts from Chulalongkorn University, and her Bachelor’s Degree in Arts from Silpakorn University. She is currently working in the Journalism Department, School of Communication Arts, University of the Thai Chamber of Commerce. Her main interests are in the fields of investigative News Reporting, Mass Media Laws and News Writing and Reporting.